

ffisersbladet

Tidsskrift for Befalningsorganisasjon

nr. 3 mai 2009 • årgang 62

**Superubåter
i England**

s.6-7

BFO til sjøs

s.10-11

**FN avgjørende
for fred**

s.16-17

**Nytt rednings-
helikopter**

s.52-57

**Ett yrke
– én organisasjon**

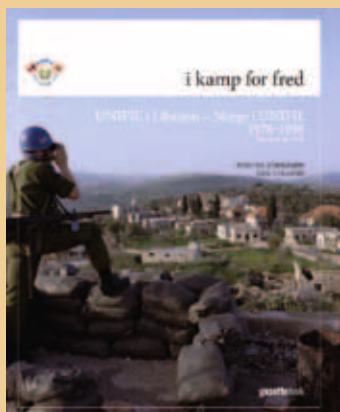

Flotte bøker Flotte priser

En verdifull diktsamling og 3 flotte prydbøker selges!

Kjøper du 2 gir
vi deg 10%
avslag, kjøper
du 3 eller 4 får
du 15% avslag.

Alle bøkene bestilles pr.
telefon: 2309 3549
eller via e-post:
e-bemagnussen@mil.no
eller ved å benytte
kupongen på denne
siden.

UNIFIL boka:
I kamp for fred.
før kr. 298,- nå

Kr. 250,-

Petter Marki:
**UNEF: Danor-bataljonen
og det norske feltsyke-
huset. Suez, Sinai og
Gazastripen 1956-1967**

Kr. 348,-

Petter Marki:
**De forente nasjoners
fredsbevarende
observatøroperasjoner**

REDUSERT PRIS
Kr. 150,-

NY BOK!
Meningsfylte
dikt om tjeneste
i internasjonale
operasjoner, og
livet generelt.

Vidar Lehmann:
**Rapport frå ein
Blå Bunker.**

Kr. 160,-

Inntekten fra salget vil gå uavkortet
til Stiftelsen Veteranhjelpen.

Norges Veteranforbund
for Internasjonale Operasjoner

- ___ stk Petter Marki, **UNEF-boken**
- ___ stk Petter Marki, **Observatøroperasjoner**
- ___ stk UNIFIL boken, **I kamp for fred**
- ___ stk Vidar Lehmann, **Rapport frå ein Blå Bunker**

Navn:

Postadresse:

Sted:

Bestillingen sendes:

NVIO, PB. 1635 Vika, 0119 Oslo. Faks: 23 09 37 77

Offisersbladet

Nr. 3 – 62. Årgang
Organ for Befalets Fellesorganisasjon

BFO:

Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon 23 10 02 20
Telefax 23 10 02 25
E-post: post@bfo.no
Internett: www.bfo.no
Besøksadresse: Karl Johans gate 12 j
(inngang fra Kirkegata)

Ansvarlig utgiver:

Eivind Røvde Solberg

Redaktør:

Einar Holst Clausen

Redaksjon og abonnementsavdeling:
Se adresse for BFO
E-post: Offisersbladet@bfo.no
Tlf. abonnementsavdeling: 23 10 02 43
E-post: mona.eriksen@bfo.no

Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes
Sentralforbund-Stat

Annonseansvarlig:

Karin Smedsrud karin@2punkt.no
Ekebergåsen 76, 1900 Fetsund
Telefon +47 63 88 42 00
Mobil +47 98 20 54 16
Telefax +47 63 88 50 80

(Bekreftet opplag 2009: 10.500)

Signerte artikler representerer ikke nødvendigvis
BFOs mening. Forfattere er selv ansvarlig for
innholdet og de meninger som fremholdes.
Usignert innhold er redaksjonelt.

Utgivelsesplan 2009:

Nummer	Matr.frist	Utgivelse
Nr. 4 juni	05.06	19.06
Nr. 5 september	21.08	03.09
Nr. 6 oktober	02.10	16.10
Nr. 7 desember	20.11	11.12

Grafisk produksjon:

Design: punkt&prikke... punktpricke@me.com
Trykk: LOS Grafisk

Bilder:

Hvis ikke annet er oppgitt, er bildene tatt
av Forsvarets Mediesenter.

Forside:

Forsvarets Mediesenter.

Redaksjonen avsluttet:

3. mai 2009

Hvor ble det av offiserens ytringsfrihet og deltagelse i den offentlige debatt

Først til noe som ikke er fullt så morsomt, i alle fall ikke for en redaktør som ønsker å skrive artikler som informerer og engasjerer. I denne utgaven skulle jeg hatt en informativ og objektiv artikkel om vårt fremtidige valg av hovedflystasjon for våre kampfly, men det ble vanskelig, såpass vanskelig at jeg måtte kutte ut artikkelen i denne utgaven. Det var nemlig ikke en eneste offiser i skvadronmiljøene i Luftforsvaret som ønsket (les tok sjansen på) å uttale seg offentlig! Ei heller leder for FS07, brigader Bastiansen, generalinspektøren for Luftforsvaret (GIL), luftvingsjefene på Bodø eller Ørland kunne uttale seg. Det er for meg nærliggende å tro at GIL har gitt munncurv til alle sine ansatte. Om GIL har fått instruksjoner om dette fra Forsvarsdepartementet, på grunn av at denne saken ikke skal avgjøres før etter valget, skal jeg ikke spekulere i.

Uansett så er dette meget betenkelig! Før var det slik i Forsvaret at ansatte skulle være lojale til en avgjørelse som er tatt, men nå er situasjonen tydeligvis slik at de ansatte ikke engang har lov til å uttale seg i forkant av en avgjørelse. Jeg har mottatt svar fra kommunikasjonsenheten i FD på mine spørsmål, uten at jeg ble spesielt mye klokere av svarene. Det var uansett ikke nok til å få på plass en fullverdig artikkel. Representerer dette den nye åpenheten? Jeg for min del synes det er knebling av ytringsfriheten, og et slag i siden til tidligere uttalelser fra forsvarlets ledelse om at offiserer oppfordres til å delta i den offentlige debatt. Og for å avslutte denne frustrasjonsmeldingen fra meg, så må jeg også si at artikkelen min om valg av fremtidig redningshelikopter er noe redusert, fordi munncurv tydeligvis er gitt også i denne saken, spesielt til alt personell ved 330 skvadron. Kun justisdepartementet svarte på mine spørsmål. Å skrive artikkelen og forsøke å få informasjon rundt dette temaet, har føltes som å trække midt oppe i et vepsebol.

I denne utgaven har jeg også en artikkel om det forlengede helikopterbidraget i Afghanistan (NAD). Den ytterligere forlengelsen har fått relativt store konsekvenser for helikoptermiljøet i Luftforsvaret. De fleste ressursene er tatt fra 339 skvadron på Bardufoss, og har i realiteten lagt all annen operativ aktivitet død. Belastningen på de små spesialistmiljøene inklusive teknikerne er uholdbar, og personellmangelen så stor ved NAD/Afghanistan, at de nektes permisjon/leave iht Hovedavtalen og Permisjonsdirektivet. I en artikkel i Offisersbladet nr 1/2009, pekte faktisk oberst Kampenes i Luftforsvarsstabens på flere utfordringer ved en eventuell forlengelse av oppdraget. Blant annet slitasje på spesialistmiljøene og utfordringer ifm innføringen av det nye fregatt og kystvakthelikopter NH-90. GIL har svart kort på mine spørsmål, øvrig personell i operativ tjeneste har vært helt avholdende. Mitt spørsmål blir: Personellet ved NAD gjør som vanlig en fantastisk jobb, men til hvilken pris?

To ting til slutt – husk å melde adresseforandring, og god 17. mai feiring!

Einar Holst Clausen
Redaktør

RISING STORM

Umoë Mandal AS

Member of the Ulltveit-Moe Group
Gismørøya, Servicebox 902, N-4509 Mandal, Norway
Tel: +47 3827 9200 Fax: +47 3826 0388
E-mail: mandal@um.no / Internet: www.um.no

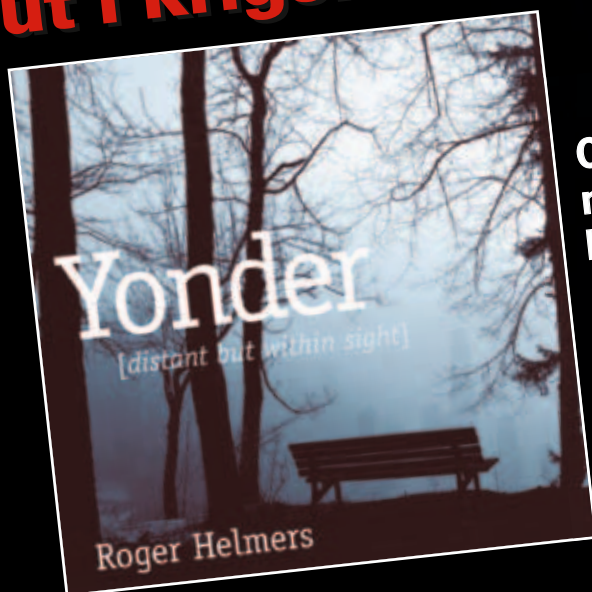
umoe

www.um.no

Se Animasjonene på låtene på Youtube.com.
Søk på Roger Helmers!

Roger Helmers

mannen som tok tangentene
ut i krigen er ute med sin CD

CD og digitalt album er nå til salgs over alt hvor musikk selges. Smaksbiter på låtene kan du få på <http://www.myspace.com/rogerhelmers>. se også www.yonder.no.

**Tilbud til medlemmer og forsvars-ansatte,
kr. 125,- gjennom NVIO**

CD bestilles pr. telefon: 2309 3549 eller via e-post:
e-bemagnussen@mil.no. Bestilling kan også sendes på fax: 2309 3777, eller til NVIO, PB. 1635 Vika, 0119 Oslo.

Redaktørens leder: Offiserens yttringsfrihet .	3
Storbritannia bygger nye super-ubåter	6
Luftforsvarets 717-skvadron	8
BFO til sjøs	10
Helikopterbidraget i Afghanistan	12
Leserbrev	14
FN avgjørende for fred	16
Felles Opptak og Seleksjon 2009	18
Litt av Hvert	20
Kjekt å ha	22
Tilbakeblikk	23
Trist at Olavsvern er stengt	24
BFO leder: Det ytterste offer	27
Gule sider	28
KAFO i vesterled	36
KAFO & BESO leder	38
BFO på andre siden av Atlanterhavet	42
Firestjerners pensjonist	44
Vellykket forum for grasrota	46
Astronomen og musikerne	48
Flinkest i klassen	50
Internasjonale nyheter	51
Prosjekt nytt redningshelikopter	52
BFO-shop	58

Astute-klasse ubåt.

Vanguard avfyrrer rakett.

Storbritannia bygger NYE SUPER-UB

London: Storbritannia satser på nye og mer avanserte strategiske ubåter som plattform for landets atomslagstyrke som erstatning for de gamle Vanguard-fartøyene. Også de ni enda eldre angrepsubåtene skal skiftes ut med Astute-klassen. De britiske marineverftene vil ha hendene fulle til langt inn på 2020-tallet før alle de nye fartøyer er på plass. Samtidig skal de utrustes med moderniserte amerikanske Trident-og Tomahawkmissiler med økt rekkevidde og slagkraft.

— Tekst og foto: **Tor Husby**

Selv om den kalde krig for lengst er historie og mulighetene for et atomangrep mot Storbritannia og NATO heldigvis fortoner seg fjern i 2008, vet man aldri hvilke trusler som kan oppstå i løpet av den neste generasjonen. Av denne hovedgrunn utgjør den sjøbaserte britiske gjengjeldelsesevnen en troverdig forsikring mot en fremtidig atomutpressing. Denne logikken er fortsatt gangbar - også når den største trusselen kommer fra ustabile, udemokratiske og undertrykkende stater. Man vet aldri hvordan Iran, Nord Korea eller andre tvilsomme regimer vil opptre hvis de skulle klare å utruste seg med operasjonelle atomvåpen. I vannskorpen lurar også al Qaida som har uttalte atombombe ambisjoner, som er en tredje grunn til ikke å gi slipp på britenes hovedforsvarsvåpen.

Beslutningen om atommodernisering vakte mye rabalder i Labours venstrefløy i Underhuset i 2007, men med 100 prosent

støtte fra de konservative seilte regjeringens forslag gjennom med solid politisk margin. Men det er jo litt ironisk at hovedarkitektene for Storbritannias kjernefysiske modernisering, Tony Blair og Gordon Brown, begge marsjerte mot Bomben og ensidig britisk atomnedrustning i sine yngre dager.

Ubåter best

Den britiske regjeringen holder fortsatt fast ved at atomslagstyrken vil være best beskyttet - og ikke minst skjult - om bord i ubåter. Hverken kryssermisiler med atomvåpen plassert i fly, Tridentmissiler på overflatefartøyer eller på land vil gi den samme effektivitet og sikkerhet for styrken.

Alle de fire strategiske Vanguard-ubåtene (HMS Vanguard, HMS Victorious, HMS Vigilant, HMS Vengeance) ble bygget på 1990-tallet og går ikke ut av tjeneste før ut etter 2020. Hver av dem bærer 16 missiler med 48 stridshoder.

Royal Navy trenger 17 år på å designe og utvikle disse avanserte fartøyene som ennå ikke har fått noe klassenavn. Skal

Forsvarsattache oberst Jon P. Ryste i London holder et våkent øye med Storbritannias militære utvikling.

Storbritannia fortsatt være en stormakt med sete i Sikkerhetsrådet i FN, må arbeidet med fornyelse av den kjernefysiske slagkraften starte NÅ. Hvis regjeringen lar det skure i noen år til, vil Storbritannia etter hvert miste sin ekspertise på bygging av slike fartøyer.

-Det er imidlertid mulig at det til sist bare blir bygget tre nye fartøyer til erstatning for Vanguardfartøyene en samlet pris av 20-30 milliarder pund (ca 244-366 milliarder kroner over en 20-årsperiode) I dette beløpet ligger også en oppgradering av Tridentmissilene. Men mange uavhengige analytikere mener at dette anslaget er for lavt. Prisen er også avhengig om det bygges tre eller fire fartøyer, fremholder Norges forsvarsattache oberst Jon P. Ryste i London.

Ny design

De nye superubåtene får ny design og teknologi som tilsier at de kan være på tokt lenger enn Vanguardklassen, der bare et av fartøyene er permanent på tokt. Med den nye ubåtklassen kan man kutte betydelig

ÅTER

ned på tiden på langvarige overhalingar i havn slik at Royal Navy dermed kanskje kan klare seg med et fartøy mindre.

Tridentmissilene, som britene bygger på lisens fra USA, gjennomgår også en oppgradering som britene kaster seg på.

De fire gamle ubåtene i Vanguardklassen er på nær 16.000 tonn, 150 m lange og har en besetning på 135 mann. I tillegg til Tridentmissilene, har de fire torpedorør for avfiring av Spearfish torpedoer pluss et rikholdig arsenal av utstyr for elektronisk krigføring og selvforsvar, sonarer etc.

Nye angrepsubåter

I tillegg til utskiftningen av de store Vanguardubåtene står Royal Navy foran en fornyelse av flåten av ni angrepsubåter, derav to av Swiftsure-klassen fra 1976 og 1978 der den eldste (HMS "Superb") går ut av tjeneste i 2008, mens HMS "Sceptre" holder ut til 2010. De syv fartøyer i den nyere Trafalgar-klassen ble bygget mellom 1983 og 1991. Der har også de eldste (HMS "Trafalgar" og HMS "Turbulent") begynt

nedtrappingen mot opphuggingen. Alle syv skal være ute av tjeneste i 2022.

-De eldre skipene erstattes etter hvert av Astute-klassen. Tre fartøyer av denne klassen er under bygging i Barrow. HMS "Astute" ble sjøsatt i vår og skal være i tjeneste i 2009. Deretter følger HMS "Ambush" etter i 2010, mens HMS "Artful" er på vannet i 2012. Det ventes at Royal Navy skal kunngjøre bestilling av ytterligere tre fartøyer med det første, opplyser Norges forsvarsattache i London, oberst Jon Ryste..

Den 7.800 t store og 97 m. lange HMS "Astute" blir Royal Navys største angrepsubåt noensinne. Til tross for dette blir det lavere driftsutgiftene og et mindre mannskap (110 mann) enn på de eldre fartøyene. Mens ubåtbesetninger alltid har hatt køyer på deling, får hver "Astute"-gast sin egen køye. Design og bygging er omtalt som det mest utfordrende britiske ingeniørprosjekt noensinne, endog mer komplisert enn romfergen. Hver "Astute" inneholder tre ganger mer maskineri og utstyr enn et overflatefartøy. Klassen

utrustes med de mest avanserte sonarer, kan oppholde seg neddykket i 90 dager og har systemer som kan lage oksygen av sjøvann og rense luften om bord.

Massiv økning

Som med de eldre angrepsubåtene utrustes de igjen med Tomahawk kryssermissiler, men i en modernisert versjon. I alt får ubåten 38 Spearfish torpedoer og missiler som skal skytes ut gjennom 7 torpedorør. I sum blir dette en massiv økning i ildkraft. De nye missilene, blir et viktig ledd i den britiske atomstrategi som går ut på å projisere makt fra sjø til land og støtte landstyrker. Tomahawk med utvidet rekkevidde til 2.000 km kan dekke 90 prosent av jordens befolkning.

-Ingen andre britiske marinefartøyer vil få dette våpenet, fastslår oberst Ryste.

Kan de norske sjømålsmissilene bli aktuelle for Royal Navy i fremtiden ?

-Det er ingen interesse for sjømålsmissiler lenger. Det er bare missiler mot landmål som blir etterspurt!, sier forsvarsattache Ryste.

På oppdrag med LUFTFORSVARETS

Har du noen gang opplevd at sambandet ditt kun spiller svensktoppar, eller at GPS'en din viser 15 kilometer feil? Da har du antakeligvis blitt utsatt for Luftforsvarets 717-skvadron.

Av: Morten Granhaug, OTV Midt-Norge

Klokka 1900 lokal tid en av dagene under øvelse Cold Response tar en DA 20 med kallesignal Funk 31 av fra Bodø hovedflystasjon. Oppdraget er å lokalisere en mobil radarsender et eller annet sted i indre Troms.

Før et slikt oppdrag er det gjennomført en hel del planlegging, inkludert ATO, NOTAM, Step og en del andre spreke forkortelser, som til og med offiserer i Luftforsvaret sliter med å holde orden på.

Oppdraget til skvadronen kommer fra FOHK gjennom en Air Tasking Order (ATO), som regulerer hvilke fly som skal være med, hvilke høyder de skal oppholde seg, kallesignaler og andre forhold som må være klarlagt før et oppdrag kan flys.

717-skvadronen har tre fly, der to av disse brukes til elektronisk krigføring, mens det tredje brukes til VIP-flyging og

kalibrering av bakkebaserte radarer og navigasjonshjelpemidler. Hvert av de to EK-flyene har et mannskap på fem til seks alt avhengig av oppdraget, fordelt på to piloter, to-tre systemoperatører og en Crew Chief. Sistnevnte er teknikeren om bord.

Oppdraget som er gitt denne dagen er å finne en radar som flyttes rundt i øvingsområdet. I tillegg til DA 20 skal det være med to F-16 og en AWACS. Når en operasjon innebærer at flere fly skal operere i samme område i mørket er det veldig greit at de holder forskjellig høyde, samtidig som det er jagerflyene som har våpen til å beskytte de såkalte sensorplattformene.

Før mannskapet kjøres ut til flyet, er det Step, som er siste oppdatering til flygerne. Denne inneholder Notice To AirMen (NOTAM), vær, baneforhold, personlig utstyr, siste endringer på oppdraget og om flyet er klart. NOTAM gis

også til sivile fly og inneholder blant annet øvingsområder og endringer av sivile ruter samt andre endringer som påvirker lufttrafikken. Under øvelsen er den brukt mye for å unngå konflikter mellom militær øvelsestrafikk og sivil rutetrafikk.

Teknikerne har gjort klart flyet, og alle kan etablere seg på sin arbeidsstasjon, mens den ene piloten går en runde rundt flyet for en siste sjekk. På plass i cockpit går pilotene gjennom en rekke sjekklister, som omfatter brytere, målere og sensorer, f eks GPS, status på motorer og øvrige instrumenter.

Etter takeoff fra Bodø settes kursen mot området Bardufoss, en strekning som gjøres unna på ca en halvtime. Turen går i solnedgang over Kjerringøy, så kommer to F-16 glidende opp bakfra noen tusen fot under oss. Disse skal bekjempe målet når det er funnet. Vest for oss, over havet, ligger en AWACS, som har noe av

717-SKVADRON

Den nord-norske naturen viser seg fra sin beste side, og det er ikke mye tvil om at dette i et slikt øyeblikk må være verdens beste arbeidsplass.

DA 20 under en øvelse på Ørland i 2005.

På rullebanen, rett før takeoff.

den samme kapasiteten som vårt fly. Utgangspunktet for å lokalisere f eks en radar er å grovlokalisere den, for å så fly i et V-mønster for å triangulere og få en nøyaktig posisjon. Når posisjonen er sikker kan jagerflyene overta, og ødelegge målet med bomber.

I denne fasen er det i stor grad systemoperatørene som kommer med innspill til hvor og hvordan flygerne skal fly, for at de skal få optimale forhold. Det tar ikke så lang tid før radaren er funnet, og systemoperatørene peiler den inn fra flere retninger for å få en sikker posisjon, og flyene som bærer våpen kan overta. I kveld har disse to kallesignal Devil og Demon.

Flyet lander i Bodø igjen klokken 2230 lokal tid, og etter en kort opprydding i flyet bærer det tilbake til skvadronen for debrief, for å gjøre utbyttet av turen maksimalt.

Totalt varte oppdraget i tre og en halv time, og det var bare én av passasjerene som ble dårlig.

En av de to pilotene tidlig i planleggingsfasen.

Systemoperatørene sitter bak i flyet, sideveis i forhold til fartsretningen.

BFO TIL SJØS

Fartøysjef og skipper.

*Lars Omberg og brigader Strandman på broa på
KNM Fridtjof Nansen.*

Samtidig med at øvelse Cold Response 09 ble avviklet i mars, hadde BFO gleden av å være med KV Nordkapp på tokt. Kystvakten utfører daglig skarpe operasjoner og ikke minst skarpe inspeksjoner. Oppsyn med fisket i et område med et samlet areal på seks ganger fastlands-Norge, tar ca 70 prosent av kystvaktens ressurser. Dagene BFO hadde om bord dreide seg dog ikke om inspeksjon av fiskebåter. Vi holdt oss innaskjærs, og glad var en grønnkledd hærmann for det. Noe av det første undertegnede la merke til om bord var den gode stemningen og det gode humøret. En stå på vilje og glød man ikke ser overalt. Når det er sagt, manglet det ikke på spørsmål rundt utfordringer i hverdagen når det en sjelden gang dukket opp en heltids tillitsvalgt til sjøs. Spennvidden i utfordringene var mange, men de fleste var enige om at kystvakta var en trivelig arbeidsplass. BFO fikk overvære skyting med 57 mm kanon og øvelse der KV Nordkapp og KV Harstad øvet på å slepe hverandre. Havari er ikke uvanlig langs norskekysten og da er det godt å ha et trent kystkvaktfartøy i nærheten. Det var gode værforhold under denne øvelsen, men som skipsjef orlogskaptein Charles Blålid sa: - Vi trener i fint vær og jobber i uvær.

BFO var også med KNM Fridtjof Nansen på tokt fra Bergen til øvingsområdet i Nord-Norge. Hensikten var å få møte BFOs medlemmer og den øvrige besetningen. På seilasen Nordover ble det tid til mange hyggelige samtaler, behandling av enkeltsaker og orienteringer om BFOs forsikrings tilbud og særavtalen for internasjonale operasjoner, tema som nå er spesielt aktuelle i forhold til det kommende oppdraget langs Afrikas kyst fra sommeren. Det er mye som skal forberedes og trenes før et slikt oppdrag, i tillegg til praktiske avklaringer for personellet, avklaringer som BFO også vil bistå med å følge opp i tiden frem til sommeren.

Feltlivet ombord på en fregatt fortøner seg noe annerledes enn det BFOs to landkrabber er vant med i fra hæren. Mye god velferd, ikke minst god mat fire ganger i døgnet, og en meget profesjonell besetning på alle poster, gjør Fridtjof Nansen til en trivelig og trygg arbeidsplass.

BFO takker for oppholdet om bord på KV Nordkapp og KNM Fridtjof Nansen, og ønsker begge fartøyene lykke til med oppdrag og fremtidige tokt. Vi håper på et snarlig gjensyn!

Forhandlingsleder BFO, Lars Omberg i samtale med offiserene ombord i KNM Fridtjof Nansen.

Det er lørdagskveld og tid for forsikringsbrief.

Helikopterbidraget i Afgh

skaper problemer her hjemme

Erfaringene med å operere under tøffe forhold i Afghanistan, er verdifulle for Luftforsvaret og helikoptermiljøet. Men helikoptermiljøet med piloter, systemteknikere er lite, og belastningen på systemet og personellet blir stor når styrken står over lengre tid i utlandet.

Av Einar Holst Clausen

Våren 2008 reiste tre Bell 412 helikoptre og en styrke på 60 menn og kvinner til Meymaneh i Afghanistan. Det norske bidraget fikk forkortelsen NAD (Norwegian Aeromedical Detachment), med oppdrag å evakuere sårede soldater i regionen. Helikopterne og mesteparten av personellet ble tatt fra 339 skvadron fra Bardufoss. De overtok etter tyskerne, og planen var at de skulle være der i 18 måneder. Helikopterne opererer alltid to og to sammen, der ett er rigget for medisinsk evakuering, og det andre med påmonterte Dillon mitraljøser, for å sikre evakueringen. Det tredje helikopteret holdes som reserve i tilfelle tekniske problemer på de to andre.

Til tross for advarsler fra Luftforsvaret og

forsvarets ledelse, med tanke på den store slitasjen på personellet og det faktum at en forlengelse av oppdraget i Afghanistan ville gå ut over de oppdrag både 339 og 720 skvadron har i Norge, bestemte Forsvarsministeren i mars, overraskende nok for å forlenge NAD til høsten 2010. Generalinspektøren for Luftforsvaret, generalmajor Nodeland, sier følgende til *Officersbladet*:

–Jeg har hele tiden sett viktigheten av oppdraget; at Luftforsvaret kan bidra til soldatenes sikkerhet er et oppdrag som gir mening. Samtidig var jeg opptatt av at FD var klar over og forstod mulige konsekvenser, og at en forlengelse ville medføre prioriteringer av oppgaver. Når det var oppfattet så støttet også jeg at oppdraget ble forlenget.

NAD har en minimumsoppsetting med

personell, dette medfører at det ikke kan gis permisjoner til personellet der nede, for det vil gå ut over oppdraget og beredskapen. I følge kilder Offisersbladet har snakket med, så gjør vi en fantastisk jobb der nede, noe som er en av grunnene til at ISAF la press på Norge for å forlenge oppdraget. Men foruten de personellmessige konsekvensene, så står utfordringen i kø hjemme. Her er svarene som sjefen for den operative planleggingen i Luftforsvaret, oberst Inge Kampenes ga Offisersbladet:

Hvilke utfordringer representerer forlengelsen av NAD for Luftforsvaret, og for helikoptermiljøet spesielt?

Det totale helikoptermiljøet i Forsvaret er en relativt begrenset ressurs med et stort antall oppdrag. Organisasjonen er tynt bemannet og man har forsøkt å hente ut synergier ved

å benytte personellressurser på tvers av helikoptertyper. Dette medfører at en økt belastning på én helikoptertype vil få konsekvenser for leveransene fra en annen. De konkrete konsekvensene kan man til en viss grad velge, og her er det Forsvarssjefen og FOHKs krav og behov som er styrende.

Luftforsvaret anerkjenner viktigheten av helikopterbidraget i Afghanistan. Men det å opprettholde en operativ og teknisk beredskap på Meymaneh over lang tid krever veldig mye av oss. Tilgjengeligheten på både personell og utstyr blir totalt sett vesentlig redusert, noe som får konsekvenser for de nasjonale oppdragene. Flytimeproduksjonen går med andre ord ned – selv om man øker budsjettet.

Utfordringene for Luftforsvaret er flerfoldige. For det første blir jobben med å styrkeprodusere et nødvendig antall

operative helikoptercrew til alle helikoptertypene våre vanskeligere. Opptrening av crew krever instruktører og teknikere, og når disse er på oppdrag blir det utfordrende å styrkeprodusere nye, kampklare crew.

Dette bygger også opp mot den andre utfordringen, nemlig arbeidet med innføringen av NH90 og oppbemanningen av 334 skvadronen. Her jobber vi med å finne akseptable løsninger som gjør at vi får innført det nye helikopteret på en sikker måte - og som ivaretar personellet.

En tredje utfordring er det pedagogiske aspektet knyttet til å formidle hvorfor et tilsynelatende lite bidrag i Afghanistan får så store konsekvenser for oppdragsporteføljen vår. Dette gjelder både internt i Forsvaret og til eksterne.

Familietillegg til Kadetter

Luftkrigsskolen, Krigsskolen og Sjøkrigsskolen sliter alle med rekruttering. Opptaks- tallene er pr i dag oppadgående, men denne trenden vil ikke være synlig på noen år. Det er fortsatt fokus på rekruttering, og dette tas i dag på alvor. Ikke bare fra skolens side. Kadettene har også tatt ansvar, sammen med organisasjonene KAFO, AKAF og NOFKA.

Ulike forslag er kommet frem og forsøkt iverksatt for å endre på den nedadgående trenden rundt rekruttering. Et konkret tiltak som er fremmet er en økning i lønn eller et tillegg til lønn for kadetter med familie. Dette er et såkalt familiepolitisk tiltak for kadettene.

Et tiltak som i utgangspunktet er godt ment, og hadde en god intensjon. Tiltaket ble iverksatt for å få offiserer og befal med familie til å søke krigsskolene, da det i utgangspunktet ikke er lukrativt å gå krigsskolen. Man får ikke tillegg i henhold til ATM- bestemmelsene for å være på øvelse som et eksempel. Man faller tilbake på regulativlønn i henhold til ansiennitet. Om man da ikke skulle ha et tillegg som er fast, og som ikke kan røres grunnet annen utdanning eller tjeneste. Tillegg tillagt funksjon eller stilling.

Tiltaket er godt, og viktig. Etter personlig mening også i riktig retning. Ønsker man flere offiserer av eldre garde med operativ erfaring, må den økonomiske stabiliteten ligge til grunn.

Men tilbake til begrepet familie. Hva er definisjonen på en familie? Wikipedia og NAV definerer en familie til å være følgende:

- En familie er en institusjon eller et hushold som består av en gruppe individer som er knyttet sammen gjennom arv (demonstrert eller stipulert) fra felles aner, ekteskap, partnerskap eller adopsjon.
- I vestlig kultur refererer familien spesielt til en gruppe mennesker i samband med blodsband eller legale former som ekteskap, partnerskap eller adopsjon.

Jeg er så heldig at jeg har en datter som er knyttet til meg gjennom arv. Og som er knyttet til meg gjennom blodsband fra et tidligere forhold. Hun er av min ætt. Hva er grunnen til at ikke jeg er så heldig å få familietillegget? Er ikke jeg og min datter definert som familie? I henhold til NAV og folkeregisteret er jeg far til min datter, og dermed også hennes familie. Derimot er ikke Forsvaret enig. I henhold til de gitte retningslinjer for familietillegget er jeg og min datter ikke definert som familie, grunnet at jeg ikke har forsørgeransvar over 50%. Dette kan godt forklares.

Luftkrigsskolen i Trondheim.

Jeg er bosatt i Moss. Jeg har valgt, og med samtykke fra Benedicte, min datter, å starte på 2- årig påbyggende utdanning ved Luftkrigsskolen. Skolen er lokalisert i Trondheim. Da jeg søkte, var det ikke snakk om noe tillegg, og jeg visste hva jeg gikk til. Ikke økonomisk vinning, men for utdannelsen og det som kommer på sikt. Det er en investering inn i fremtiden. Jeg har valgt å pendle mellom Moss og Trondheim, for å være i nærheten av min familie så mye som mulig. Slik at vi kan ha familiekvallitet, henne og jeg. Høsten 2008 ble jeg gjort oppmerksom på at familietillegget endelig var på plass, og at dette ville bli tildelt om man kunne dokumentere at man holdt seg innenfor følgende punkter:

Når det gjelder familietillegget som kun kadetter som kan dokumentere forsørgelsesbyrde etter Fredsregulativet del II (FR del II) pkt 2.4 får, så blir dette på B-30, med andre ord kr 2 000,- pr mnd. Rent praktisk betyr dette at dere som har en slik forsørgelsesbyrde som det fremgår av utdraget av FR del II under, må kreve kompensasjon ved å fremlegge dokumentasjon for lokal p-medarbeider på skolen.

2.4Forsørger/Forsørgelsesbyrde

For at barn skal anses som forsørget må de være under 18 år. Barn i skole-/ studiesituasjon anses som forsørget tom 20 år når de inngår i tjenestemannens husstand. Eldre slektninger anses bare som forsørget når de tilhører husstanden og selv ikke oppebærer arbeidsinntekt/pensjon/ trygd som ikke overstiger lønnstrinn 4 eller tilsvarende. (pt. Kr 205.600,-)

Det er til enhver tid de gjeldene lønnstrinn fastsatt av partene på hovedsammenslutningsnivå som legges til grunn. Enslige med foreldrerett og forsørgeransvar (50% eller mer) defineres som forsørger. Dersom beordringen medfører at den forsørgede bor hos omsorgspersonen i dennes faste bopel. Med sjokk og vantro er jeg i henhold til Forsvarets egne retningslinjer pr. dags dato ikke å anse som familie, og har dermed ikke krav på familietillegg. Noe jeg stiller

meg meget undrende til. Som enslig forsørger er du pålagt å betale barnebidrag til kvinnen du måtte ha barn sammen med. Du bør ha tak over hode og kanskje et fremkomstmiddel, slik at dere har mulighet til å oppleve noe sammen. Til huset kommer strøm. Andre tillegg som kan nevnes er kommunikasjonsmidler av ulik art, og klær.

Utgiftene står i kø, på lik linje som for familier flest. Eneste unntak er at en enslig far eller mor er alene om dette. Alene på en inntekt. Inntekten som kadett. Dette er ikke rettferdig. Hvorfor ikke, sier du? Kort forklart.

Man vil motta familietillegget, dersom man har samboer med felles barn. Far har inntekt, mor har inntekt og støtte i fra staten kommer hver måned.

Man vil motta familietillegget, dersom man er samboer uten felles barn. Kadetten har inntekt, og samboer tjener under 205 600,-

Man vil motta familietillegget, dersom man har forsørgeransvar for et familiemedlem og dette medlemmet ikke tjener over 205 600,-

Alle med unntak av en liten kjernegruppe har krav på familietillegg. En liten gruppe som ikke har klart å balansere familie og jobb. Som har bryte opp i det tradisjonelle familiemønster, og gå hver til sitt. Er dette diskriminering av enkeltgrupper, allerede godt etablert i det militære samfunn? For statistikken taler ikke godt for Forsvaret når det kommer til familie situasjoner.

Jeg ønsker på ingen måte å skade Forsvarets gode arbeidsmiljø. Og jeg ønsker ikke å gjøre skade for mine medkadetter. Dette er et av de beste tiltak som må til for å øke rekrutteringen til Forsvarets krigsskoler. Jeg ønsker bare å rette fokus inn mot alle kadetter. Alle kadetter med familie skal kunne dra nytte av dette. Ingen skal bli holdt utenfor. Kan man dokumentere at man har et forsørgeransvar, så bør dette tillegget tilkommes. Det er rekrutteringsfremmende. Formålet med tillegget skulle få kandidater med familie til å endre mening og søke krigsskolene.

Kadett Morten Kristiansen,
2- avdeling, Luftkrigsskolen

Ytringsplikt

Forsvarsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen inviterte torsdag representanter fra arbeidstakerorganisasjonene og Ombudsmannsnemnda for Forsvaret til et drøftingsmøte om temaet ytringsfrihet, taushetsplikt og lojalitet. Og med spørsmålet: "Premierer Forsvaret taushet?". Dette var et prisverdig initiativ, og jeg er trygg på at hun har et ærlig ønske om å skape et åpnere klima. Men som jeg selv understreket i møtet: Vi snakker om ytringsfrihet (les: du kan få lov til å si noe, men det er ikke ønsket), og kobler samtidig dette sammen med begreper som lojalitet og taushetsplikt. Dermed får dette et preg av å dreie seg om noe negativt. Noe vi egentlig ikke er så veldig opptatt av, men som vi dessverre ikke kan motsette oss. For tiden arbeider mot oss.

Jeg mener vi må ta et atskillig mer offensivt utgangspunkt: Et lands viktigste forsvarsevne er en informert, bevisst og aktiv befolkning. Det forutsetter et forsvar som preges av størst mulig grad av åpenhet og innsyn. Lojalitet framheves i denne sammenheng. Men ansattes lojalitet skapes først og fremst når de ansatte får et eierskap til beslutningen. Ved at de har kunnet påvirke denne gjennom en involveringsprosess før beslutning fattes. Beslutninger gjennom dekreter ovenfra skaper sjelden lojalitet.

Befolkningens lojalitet til den rådende forsvars- og sikkerhetspolitikk er avhengig av at vi faktisk har en reell forsvarspolitisk diskusjon. Og Forsvarets selv har her et betydelig ansvar. En levende forsvarsdebatt krever nødvendig tilfang av faktakunnskap. Når en av de parter som sitter med slik info, Forsvarets ansatte, føler at forsvarsledelsen egentlig ønsker at de skal holde kjeft. Ja, da kveles forsvarsdebatten. Forsvarssjefen undergraver rikets sikkerhet: vårt lands forsvarsevne.

Så hører jeg noen si: Forsvarets aktiviteter og renommé svekkes når en offiser på beste sendetid i Dagsrevyen kan få breie seg ved å hevde at store deler av militæroperasjonene i Afghanistan er mislykkede, og at mye av det Norge driver med der er tull og tøys. Når dette framheves i en debatt om ytringsfriheten er man seg egentlig ikke bevisst ytringsfrihetens egenverdi. Det ligger egentlig under at en ikke aksepterer ytringsfrihetens konsekvens: at denne friheten også skal være tilstede for yringer jeg er særs uenig i. Som

Forsvarsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen inviterte representanter fra arbeidstakerorganisasjonene og Ombudsmannsnemnda for Forsvaret til et drøftingsmøte om temaet ytringsfrihet, taushetsplikt og lojalitet.

er ubehagelige. Som er meningsløse, uhyrlige og ukloke. Men så kommer den største bekymring: Ytringsfrihet for ansatte i Forsvaret kan få politiske følger ved at den kunnskap som bringes opp til overflaten kan utfordre den store nasjonale, tverrpolitiske, samstemmigheten om forsvars- og sikkerhetspolitikken. Det høres nesten ut som om NATO og krigsretorikken er basert på premisser som sprekker dersom de kommer fram i lyset. Det sikkerhetspolitiske regime som forutsetter en u-informert befolkning har en svak forankring.

En god oppfølging av vårt møte torsdag ville være om forsvarsministeren en av de første dagene klart og tydelig står fram og sier:

1. Forsvarets ansatte har ikke bare en ytringsfrihet, men en ytringsplikt.
2. Regjeringen forventer at Forsvarets lokale og sentrale ledelse og de ansatte er bevisste samfunnsborgere og bidrar med sin kunnskap i den alminnelige samfunnsdebatt.
3. Forsvarets mange dyktige fagfolk skal selv få besvare spørsmål fra media- og offentlighet. Pressetalsmannskorpset avvikles.

4. Jeg utarbeider umiddelbart en Vær-åpen-plakat for Forsvaret. Denne forutsetter jeg forsvarssjefen lojalt stiller seg bak.

5. Det anses som illojalitet, og skal medføre tjenestepåtale, dersom ledere i Forsvaret gir den minste antydning til reaksjoner mot ansatte som ytrer seg i det offentlige rom.

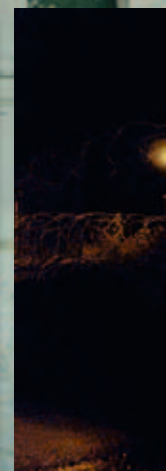

*Ivar Johansen (SV),
medlem av Stortingets
ombudsmannsnemnd for Forsvaret*

FN avgjørende for

FRED

GOLANHØYDEN/MIDT ØSTEN: Etter én måned i stolen som ny FN-sjef, er general Robert Mood klar i sin tale. – Jeg er ikke i tvil om at Israel og de arabiske nabolandene kan leve i fred med hverandre.

«Det nærmet seg tida for å gjøre noe annet, så jeg sa fra at jeg kunne tenke meg å dra ut i en misjon»

Tekst og foto: **Hanne Olafsen, UNTSO**

Men legger til at det er de fem landene Israel, Syria, Libanon, Egypt og Jordan som selv må finne løsningen og implementere den.

- Og vi skal hjelpe dem, slår han fast og fortsetter: Enten en bor på Gaza eller i Israel er veien til langsiktig bærekraftig fred gjennom barn og ungdom, skole, helse og trygghet - noe de må jobbe for, sier Mood.

Denne uka var den nylåtte FN-sjefen i diplomatiske samtaler med ambassadene i Damaskus samt befaring av den okkuperte Golanhøyden som er stridens kjerne mellom Israel og Syria, noe den har vært gjennom 60 år.

- En liten gnist kan skape militær konfrontasjon. At ingenting skjer på Golan er suksess og gjør at politikken får tid til å virke. Det gir en mulighet for helhetlig fred, derfor er FNs tilstedeværelse i område helt avgjørende, fortsetter han og understreker at militær suksess ikke måles i antall kamphandlinger

men heller om å innfri det politiske formålet.

Før krigen i Gaza var det en god dialog mellom partene og den nye amerikanske administrasjonen representerer nå en ny mulighet.

- Men de kan ikke trylle. Situasjonen i Midt Østen blir ikke mindre kompleks ved å få ny administrasjon. Likevel skapes det nye utsikter for Israel og Syria. Det er spennende med ny dynamikk i regionen, sier generalen.

Den opplyste og kunnskapsrike generalen ble dog noe overrasket over sitt møte med hovedstaden Damaskus i Syria.

- Jeg kom nok hjemmefra med et noe negativt bilde. Når en ser tv-nyhetene er det lett å sitte igjen med et dystert bilde av et lukka samfunn - en fiende. Men Damaskus er tvert imot både moderne og vennlig, og med trygge gater.

Han mener vi i den Vestlige delen av verden må være varsomme med å skape fiendebilder, og frykt for det ukjente.

- Det er farlig når politikerne skaper et fiendebilde, et bilde som bidrar til om man er

for eller i mot. Det er sjeldent i tråd med virkeligheten.

I rollen som øverste sjef for den norske Hæren var Mood kjent for å være tøff og ta til ordet når det trengs.

- Som Generalinspektør hjemme er det nødvendig å være tilstede i det offentlige rom for å komme med standpunkt og konsekvenser av utviklingen, men som UNTSO sjef er det viktigere å være der når det trengs og ikke innta en proaktiv sjefsrolle, sier Mood og fortsetter: - Jeg kan nok være litt utålmodig, men jeg kommer til å jobbe med systemet, ikke mot. Det gir bedre resultater enn å gå i den fella å endre alt, det er viktig.

Den 50 år gamle generalen hatt en hektisk innkjøringsperiode, og han sier at det så langt har det vært en god start - hektisk men inspirerende.

Og det blir ikke roligere med det første, med bare seks dager på kontoret i april måned.

- Misjonsområdet er mitt kontor. Det å være ute hos observatørene, de som gjør jobben,

gir meg førstehåndskjennskap og kunnskap og gir meg en langt større glede enn å sitte på kontoret å stable papirer, understreker han.

Hva er likheten med jobben hjemme som Generalinspektør for Hæren og sjef UNTSO?
Hjemme er jeg styrkeprodusent for FOHK, har ansvaret for å stille styrker klar. Som Head of Mission UNTSO får jeg samme ansvaret, stille folk klar til å jobbe under Force Commander UNDOF og UNIFIL.

Og hva er de største ulikhetene?
Her blir jeg som FNs militærattache i Midt Østen og dekker også den diplomatiske dimensjonen, i tillegg til senior militært lederskap

En må være mer varsom i det offentlige rom. Som GIH er det nødvendig å være tilstede i det offentlige rom for å komme med standpunkt og konsekvenser av utviklingen. Som COS er det viktig at du tjener de fem landene hvor FN skal assistere – viktigere å være der når noen trenger deg enn å innta en

proaktiv sjefsrolle. Det er en fordel å etablere en trygghet på rolle, være klar over mandatet.

Mood er aktiv maratonløper. Det betyr vel at du er seig, noe som kan komme godt med i jobben?

Et maratonløp starter på 30 km, du må stå hele løpet ut, være bevisst på hele etappen, ikke starte som en virvelvind, så går man tom for krefter etter halvgått løp

Om seg selv:

- Født i 1958 og oppvokst i Kragerø.
- Jeg trives med å være ute, flink til å lytte, tror ikke på det opplyste enevelde, tror på samarbeid med forskjellige mennesker med forskjellig bakgrunn og preferanser som til sammen gir bedre diskusjoner, løsninger og et bedre forsvar.
- For å sitere Arne Næss Senior og Nelson Mandela (forbilder), du innser at livet er en reise med livslang læring. Jo lenger man lever, dess bedre forstår du at du ikke har skjynt så mye. Det er viktig med ydmykhet.

- Startet i Forsvaret i 1977, ville gjøre noe fornuftig ut av førstegangstjenesten hadde da interessen med småviltjakt, friluftsliv.

FAKTA:

På Golanhøyden mellom Israel og Syria har FN to organisasjoner; en ubevæpnet observatør- styrke på rundt 80 kalt United Nation Truce Supervision Organisation (UNTSO), og en bevæpnet styrke på rundt 1200 kalt United Nation Disengagement Observer Force (UNDOF).

Golanhøyden, eller "ingenmannsland" er stridens kjerne. United Nations har ca 1300 soldater og offiserer i området, hvor 1200 av dem er bevæpnet.

Oppdraget er å observere, patruljere området, inspisere syriske og israelske militære styrker og rapportere om brudd på våpenhvileavtalen fra 1974.

Felles Opptak og Seleksjon 2009:

Kabalen går ikke opp!

De ressursene felles opptak og seleksjon til krigsskolene (FOS KS) tildeles er under streken for å sikre at vi velger de riktige kandidatene til krigsskolene, sier leder oberstløytnant Sven Olav Berg.

Kandidatene Molnes og Tvetene i en ledig stund mellom intervjuer og tester.

Oberstløytnant Sven Olav Berg.

Tonje Nordengen, Heimevernets Befalskole, Værnes.

Monica Sundet har gått befalsskolen og tjenestegjort to ganger i Afghanistan.

Tekst & Foto: Irene Ulstein Soleim, BFO

Vi har nok ressurser, men det er lite fleksible arbeidstidsbestemmelser kombinert med en rigid tolkning som reduserer kvaliteten på seleksjonen. I tillegg til å sikre at vi velger ut de rette, handler det også om å ivareta søkerne på en god måte hvis det oppstår uforutsette ting enten i programmet eller med den enkelte søker.

Han forteller at det i år er en stor utfordring å få kabalen til å gå opp i forhold til å sikre god kvalitet på seleksjon- og opptak, samtidig som arbeidstidsbestemmelsene skal overholdes.

- Dette medfører at panelet som innstiller

kandidatene får "mindre kjøtt på beinet" til å vurdere den enkelte kandidat. Ressursmangel har ført til at gruppeoppgave og individuell personlighetsoppgave er fjernet fra seleksjonen. Tiden strekker ikke til. Enten må vi ha nytt kodeverk, eller så må opptaket defineres som en øvelse, fastslår oberstløytnant Berg.

Få søkere til operative linjer

Denne uken ble det avholdt felles opptak og seleksjon til krigsskolene på Linderud. Av 455 søkere ble 414 innkalt, og 308 møtte. Av disse var 265 menn og 43 kvinner. Kandidatene skal konkurrere om 185 plasser.

- De sivile linjene er de mest populære. Det er imidlertid få søkere pr elevplass til operative linjer, og både hær- og sjø kan få problemer

med å fylle årets kvoter, påpeker Berg.

BFO møter Monica Sundet rett før siste fysiske test som er 3000 meter. I motsetning til andre kvinnelige søkere, håper hun å komme inn på enten Luftkrigsskolens- eller Hærens operative linje. Sundet har gått befalsskolen og har tjenestegjort to ganger i Afghanistan, i henholdsvis Kabul og Mazar-e-Sharif.

- Jeg søker krigsskolen fordi jeg ønsker videre karriere innen etterretning, CIMIC eller en operativ del. Som kvinne i Forsvaret blir jeg behandlet på lik linje med gutta og sånn ønsker jeg at det skal være, sier Sundet. BFO er bekymret for at plassene ikke fylles, noe som har vært trenden de siste årene. Det vil gi konsekvenser over tid, da dette medfører underproduksjon.

-Når Forsvaret selv velger ut hvem de satser på å utdanne til befal, så bør de få mulighet til å kjøre en så god seleksjonsprosess som mulig, mener BFOs områdetillitsvalgte Heidi Kaas. Hun har fått tilbakemelding fra befalelevjenter om at de sliter ekstra gjennom hele året, fordi de ble tatt inn til tross for manglende mestring på det fysiske.

-Dersom krigsskolene tar inn elever på feil grunnlag, vil dette kreve ekstra ressurser av Forsvaret. Elevene skal tross alt komme seg gjennom utdanningen – ikke bare seleksjonen, påpeker Kaas.

Bør ikke være fokus på kjønn

Ved årets opptak til krigsskolene benyttes morderat kjønnskvoltering, som innebærer at kvinner kan få inntil to ekstra

konkurranspoeng dersom kvalifikasjonene ellers er like.

Sersjant Per Øyvind Stranda Tvetene som er i kampseskadronen ved Hærens taktiske treningssenter på Rena, er klar på at de kravene som er satt til opptaket bør overholdes. Selv søker han idrettsvitenskap, som er et av de sivile studiene.

-Ingen bør komme inn på dispensasjon. Det virker provoserende. Samtidig er det viktig at det stilles strenge krav til søkerne, nettopp med tanke på at Forsvaret skal få inn de best egnede, presiserer Tvetene.

Han får støtte fra nestleder i BESO, Espen Molnes som tjenestegjør ved Luftforsvarets tekniske skole på Kjevik.

-Tendensen er at jenter lettere kommer inn på disp. Kvinner må være dyktige

og motiverte, på lik linje med menn. Det å verne om sitt land er ikke forbeholdt menn. Forsvaret trenger flere flinke kvinner, og innføring av kjønnsnøytral verneplikt kan være et godt virkemiddel for å øke kvinneandelen, hevder Molnes. Tonje Nordengen er instruktør ved Heimevernets Befalskole, Værnes og har søkt logistikklinjen. Hun berømmer Forsvaret for at de har en positiv innstilling til kvinner. Samtidig mener hun at fokuset på kjønn ikke må ta overhånd.

-Dersom jenter kommer inn på disp, virker det mot sin hensikt. Kravene bør være tilnærmet like for kvinner og menn, og de må overholdes. Selv ønsker jeg ikke å komme inn kun fordi jeg er kvinne, sier Nordengen.

Norges Offisersforbund ut av LO?

For 8 og for 4 år siden, truet Norges Offisersforbund (NOF), med å melde forbundet ut av LO på grunn av den pengestøtten som LO ga til Arbeiderpartiet og SV, men det skjedde ikke. Når er vi der igjen, men nå gir LO enda mer i valg støtte til de rødgrønne. Hele 5 millioner til Ap og 1,5 millioner til SV, og en halv million til Sp. Nå må det vel virkelig blåses liv i tidligere advarsler fra NOF om å melde seg ut av LO?

Det må være vondt å svelge det faktum at NOF sine LO-tilsluttede medlemmer indirekte er med på å støtte et direkte forsvars- og NATOfiendtlig SV? Hva gjør du nå Peter A. Moe? NOF er uansett velkommen sammen med BFO i YS-Stat hvis dere melder dere ut av LO.

 holst.clausen@bfo.no

NIKE - nå utstilt på Gardermoen

Flysamlingen på Gardermoen har fått et nytt bidrag til sin utmerkede samling av norsk forsvars- og flyhistorie. En komplett NIKE utskytningsrampe og tilhørende materiell er nå utstilt i de moderne lokalene på Gardermoen. Alle som har tjenestegjort ved et NIKE-batteri MÅ bare legge turen innom Gardermoen, og alle andre bør så absolutt også ta med familien til Flysamlingen. Foruten all informasjon om NIKE-batteriene som var utplassert rundt om i Oslo og tilstøtende områder, kan dere se en fantastisk samling av Luftforsvarets fly opp gjennom tidene. Du kan også prøvesitte cockpiten på en SAAB Wiggen.

330 skvadron på NRK i beste sendetid

I vår har vi i løpet av en rekke programmer fått et godt innblikk i den fantastiske jobben som 330 skvadron og deres mannskaper på SeaKing helikopterne gjør.

NRK har fulgt livet på skvadronens baser på Rygge, Sola, Ørland, Bodø og Banak.

Dessuten får vi se 330 skvadronens egne opptak fra noen av redningsaksjonene.

Serien har på en utmerket måte fått med seg dagliglivet på basene, samt det fine samspillet mellom crewene på SeaKing og mekanikerne.

Når vi i tillegg får være med på en del sterke gjensyn med personer som Luftforsvaret og redningstjenesten har reddet livet til, så må jeg si at bedre "reality-underholdning" skal man lete lenge etter. Man kan vel også trygt si at dette er meget god reklame for Luftforsvaret!

 holst.clausen@bfo.no

Merket for god design 2009 Norsk teltrevolusjon

Bergans Fritid har fått merket for god design for sin Wiglo, som kombinerer de beste egenskapene til både lavvo, wigwam og iglo. Ideen til det spesielle teltet skal ha kommet under testing av en ny lavvo.. Utmerkelsene ble delt ut onsdag 11. mars i Oslo under Designdagen - et årlig arrangement i regi av Norsk Designråd - der næringsliv og designere prises for vellykket nytenking og innovasjon.

– Lavvoen fikk ikke plass under trærne, og lot seg ikke spenne ut. Dermed hang duken innover. Samtidig ville vi gjerne nyte utsikten, og derfor begynte vi å dytte ut duken med stokker. Så kom vi på at vi hadde teltbuestenger liggende i kanoen, og slik ble ideen født, forteller Johannes Flem, designer i Bergans Fritid. Resultatet er et telt som har 20

prosent mer sittehøyde enn en lavvo med tilsvarende grunnflate. Samtidig går det an å heise sideveggene for utsikt og lufting, og teltet står svært stødig selv i sterk vind. Hovedmålgruppen for teltet turbrukere, jegere og hundekjørerere. Wiglo kan beskues på utstillingen "Merket for god design og Unge talenter" i perioden fra 19. mars til 26. april, på Norsk Design- og Arkitektursenteret i Oslo. Utstillingen er åpen for alle og gratis.

Heimevernets Befalskole krysset Polarsirkelen

BFO møtte Heimevernets Befalskole (HVBS) den 29 mars, da de på sin tur til Porsanger, passerte Polarsirkelen i et strålende vintervær. HVBS startet opp fra Værnes 3.februar og er vel fremme, når denne utgaven av Offisersbladet gikk i trykken. Etter at de i slutten av februar ankom Mosjøen, hadde de permisjon etterfulgt av 3 ukers utdanning ved HV 14 på Drevjamoen. Den siste uken gjennomførte de en jegerøvelse under sin fremrykking nordover. Befalselevene får en enestående og historisk utdanning i lederskap, respekt, ansvar, mot og soldatferdigheter i verdens tøffeste "klasserom".

Sjef HV-14, oberstløytnant Jan Erik Fransson og hans områdesjef for Saltfjellet kaptein Geir Heggemo var på plass og tok imot Major Ola Kviteng og HVBS da de ankom Polarsirkelsenteret. De ønsket HVBS velkommen til Polarsirkelen og ønsket de god tur videre ved å gi dem HV-14 sin "coin". NRK følger også den spreke gjengen med et team og det vil bli et program som skal sendes i mai om hele den fantastiske turen. BFO var selvfølgelig også på plass og overrakte hver enkelt en lommevarmer samt en "spork" (skje, kniv og gaffel i ett redskap). HVBS ble så fraktet til Bodø i buss hvor de skal over i en mer maritim atmosfære.

I Bodø ble de fraktet med sjøbjørn over havnebassenget til KV Andenes som tok dem med nordover til Ramsund og Harstad. Der øvet de videre sammen med Sjøheimevernet før de fortsatte marsjen til Indre Troms og Setermoen. På Setermoen fortsatte de sin utdanning noen uker, før de igjen marsjerte videre nordover på sin vei til Porsanger. BFO ønsker befalselevene lykke til videre på ferden mot å bli ferdig utdannede befalingsmenn og kvinner.

 Gunnar Lie Eide
BFO OTV/Nord-Norge

Forsvarskonserten 2009

Forsvarskonserten arrangeres på Veterandagen 8. mai i Oslo Spektrum. Offisersbladet er tilstede og kommer i juniutgaven med en fyldig artikkel fra showet. Tone Damli Aaberge, Ingrid Bjørnov, DDE og Maria Haukaas Storeng er noen av artistene som opptre på Forsvarskonserten 2009, som sendes 17. mai på TV2.

Seerne skal tas med på en flott reise sammen med Forsvaret. Kjente artister, programledere og Forsvarets musikk skal underholde, og under sendingen vil seerne få se bilder som aldri tidligere har blitt vist på tv. Noen av programlederne har tett tilknytning til Forsvaret. Arne Hjeltnes er reserveoffiser i Sjøforsvaret og Åsleik Engmark har tidligere samarbeidet med Luftforsvarets musikkorps på forestillingen "Lufta er for alle".

Artistene:

Ingrid Bjørnov, Robert Wells, Maria Haukaas Storeng, Marian Aas Hansen, Erik & Kriss, Mira Craig, DDE, Eli Kristin Hanssveen, Heine Totland, Valkyrien Allstars, Tone Damli Aaberge, Oslo Filharmoniske Kor, Luftforsvarets musikkorps, Kongelige Norske Marines Musikkorps, Forsvarets stabsmusikkorps og HM Kongens Garde med "drumline".

Årets programledere, Dennis Storhøi Arne Hjeltnes, Marianne Antonsen og Åsleik Engmark.

Wiley X Nerve

Oppgradert og forbedret taktiske briller fra Wiley X med dobbeltglass og Top Down™ ventilasjonssystem.

Et problem med den tidligere utgaven var dugg og at brillene kunne være ubehagelig å ha på seg i kaldere strøk. Dette har Wiley X gjort noe med og har lansert en ny utgave av sine taktiske Nerve briller med dobbeltglass.

Gummiflaten rundt brillene som møtte ansiktet er byttet til skumgummi for å hindre at brillene fryser seg fast til ansiktet i kaldere terreng. Brillene leveres med mørkt og klart glass.

Som BFO medlem har man 15 % rabatt på Wiley X briller. Wiley X Nerve koster kr 942 og kan kjøpes på nettsiden bfo.milrab.no, telefon 53 69 78 78 eller e-post bfo@milrab.no

Blackhawk Quick Disconnect Kit

Ved bruk av Blackhawk sitt nye klikk system kan man bære pistolen på låret under operasjoner til fots, mens når en er i et kjøretøy kan man raskt flytte pistol til brystet.

Blackhawk Quick Disconnect kit består av en hannkobling og to hunnkoblinger. På bildet er hannkoblingen montert på Blackhawk Serpa med fingerlås og hunnkoblingene er montert på Blackhawk Strike plattform og Blackhawk Taktisk SERPA plattform.

Som BFO medlem har man 15 % rabatt på utstyr fra Blackhawk. Blackhawk Quick Discount Kit koster kr 450 og kan kjøpes på nettsiden bfo.milrab.no, telefon 53 69 78 78 eller e-post bfo@milrab.no

BSD MonsterTruck 4WD nitrobil

Perfekt avkobling til hverdagen og en fin ute aktivitet nå som sommeren nærmer seg.

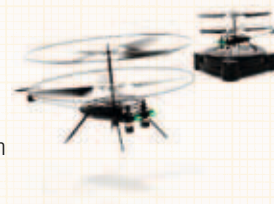
Den radiostyrte MonsterTrucken veier nærmere 4 kg og har totrinns girkasse. Med firehulstrekk klatrer bilen opp enhver bakke og sandtak og gjør rundt 70 km/t på falten. Mye moro for alle som liker små, raske og bråkete leker. Fjernkontroll er inkludert i pakken.

Som BFO medlem har man 30 % rabatt på utstyr fra BSD. BSD MonsterTruck 4WD nitrobil koster kr 1 795 og kan kjøpes på nettsiden bfo.milrab.no, telefon 53 69 78 78 eller e-post bfo@milrab.no

Mikrohelikopter!

For en stund siden kom vi over et minihelikopter som var helt likt dette. Det var enestående bygd av en Japansk ingeniør, var meget vanskelig å fly, og kostet over 10.000 kroner. Så du kan forestille deg hvor spente vi ble da vi kom over MikroMosquito. Bare 20cm lang og regnet som verden minste 3-Kannals innendørs RC Helikopter, er dette lille underet av et helikopter det beste og mest funksjonelle i verden, i sin klasse. Selges på www.venet.no Pris 498 kroner

LEATHERMAN Charge® AL

Charge AL er et revolusjonerende multiverktøy med mer enn 20 funksjoner og med muligheter til å legge til enda flere!

Charge® AL har blitt utstyrt med en ny kraftig skjære krik som kutter seg gjennom det meste. Den leveres også med en ny kombinasjonssak og Clip-Point knivblad som kan byttes ut etter behov.

Som BFO medlem har man 10 % rabatt på utstyr fra Leatherman. Leatherman Charge® koster kr 895 og kan kjøpes på nettsiden bfo.milrab.no, telefon 53 69 78 78 eller e-post bfo@milrab.no

En annerledes klokke!

Ønsker du å ha noe som ikke andre har, og som samtidig er fascinerende? Da er "Tidsmaskinen" noe for deg. Dette er en annerledes klokke som består av en rekke kuler som samles opp i forskjellige renner og viser på denne måten hvor mye klokken er. Hvert minutt samler maskinen en kule opp. Det er nesten som å ha en akvariefisk, en kan sitte der og bli helt betatt av det. Hvert minutt vil den roterende gripearmen dreie 360 grader og på veien griper den en av de 32 stålkulene, som ligger i den nederste plattformen, for etterpå å slippe den på toppen i den øverste plattformen. Selges på www.gadgets.no pris: 449 kroner

Nicaragua

I 1979 ble Nicaraguas upopulære diktator Anastasio Somoza styrtet av en opposisjonell sammenslutning som var dominert av sosialistpartiet Frente Sandinista de Liberación Nacional (FSLN) - Ofte bare kalt for sandinistene. Men sandinistene fikk ikke det spillerommet de ønsket til å bygge opp nasjonen.

Av Trond Sætre

Ved revolusjonsutbruddet ble Nicaraguas nasjonalgarde oppløst. Garden var tom for forsyninger, og USA ville ikke lenger gi Somozas regime militærhjelp. FSLN erstattet dem med henholdsvis en "folkearmé" - Ejército Popular Sandinista – og en politiarmed. Medlemmer av nasjonalgarden enten flyktet eller ble arrestert da FSLN kom til makten. I tiden like etter revolusjonen fantes det noen anti-sandinistiske opprørsgrupper, men de var små og lite aktive.

Dette endret seg kort tid etter Ronald Reagan gjorde det klart at han ikke ville støtte det marxistisk inspirerte styret til FSLN. I tillegg til en amerikansk handelsblokade fikk CIA fullmakt til å finansiere, bevæpne, og trene opp nicaraguanske opprørere. Internasjonale medier omtalte disse som "Contras", fra det spanske begrepet "contrarrevolucionarios" – Kontrarevolusjonære.

Den viktigste Contras-gruppen var CIA-støttede Fuerza Democrática Nicaragüense (FDN). Denne besto mest av tidligere medlemmer av nasjonalgarden, og hadde base i Honduras, som Nicaragua grenser mot i nord. Den andre store gruppen var Alianza Revolucionaria Democrática (Arde), en utbrytergruppe fra sandinistene som prøvde å distansere seg både fra FDN og regjeringen. De opererte fra Costa Rica, som Nicaragua grenser mot i sør. I tillegg til fronter i nord og sør fikk Contras støtte av den indianske organisasjonen Misurasata. Noen indianergrupper var i strid med den nicaraguanske regjeringen, som ville nasjonalisere landområdene deres.

I 1982 begynte Contras å utføre paramilitære operasjoner. FDN gjennomførte jevnlig angrep på militære installasjoner nord i landet, og plantet miner langs kysten, bl. a. i den viktige stillehavsporten Corinto. For FDN var planen i første omgang å erobre byen Jalapa, og utrope den til midlertidig hoved-

stad for "Det Frie Nicaragua". Så snart FDN hadde en slik statsdannelse på plass, ville denne bli anerkjent av USAs regjering, og da kunne de be om direkte militærhjelp. To ganger, henholdsvis i 1982 og 1983, kom det til harde kamper om Jalapa, uten at Contras lyktes med å erobre byen. Contras angrep også sivile mål, noe som etter hvert førte til historier om drap, voldtekter og tortur, og til terroristanklager. Menneskerettsgruppen Americas Watch (senere assimilert med Human Rights Watch) offentliggjorde i 1985 en lang liste med krigsforbryteranklager mot Contras. Terroranklager til tross, Reagan-administrasjonen mente uansett at Contras' folk var å foretrekke framfor FSLN. Men dette bestemte ikke Reagan alene. I 1984 satte den amerikanske kongressen en stopper for videre direktefinansiering av disse gruppene. Dette innebar en sterk svekkelse av Contras' operasjonsevne, og i en periode gjennomførte de stort sett bare korte raid.

Samme år trakk Arde-leder Edén Pastora og hæren hans seg ut av samarbeidet fordi Pastora ville markere avstand til FDN. Den liberale Pastora var populær i Latin-Amerika og Europa. For mange var han Contras' menneskelige ansikt, men avstanden mellom han og CIA ble for stor. Tross alt hadde han vært på sandinistenes side under revolusjonen: "Reagan-administrasjonen vil tilbake til Somoza-tilstander", hevdet han. "De er ikke i stand til å godta en demokratisk revolusjon." På et møte med internasjonal presse i landsbyen La Penca ble Pastora utsatt for et bombeattentat. Han kunne brukt denne hendelsen til å heroisere seg selv, men i stedet ble han så rystet at han trakk seg ut av striden.

Stansen av offisiell, amerikansk militærhjelp førte som kjent også til Iran-Contras-skandalen i 1986, da det ble kjent at USA i all hemmelighet hadde solgt våpen til Iran for å finansiere bevæpningen av Contras. I

mellomtiden hadde FSLNs militære organisasjon blitt sterkere; Verneplikten var blitt obligatorisk i 1983, og Nicaragua hadde nå Mellom-Amerikas største stående hær. Fra 1985 brukte sandinistene en kontrageriljatakikk som gikk ut på at mobile enheter med spesialtrente tropper la seg i bakholdsangrep på Contras-styrker. Når fienden så prøvde å trekke seg tilbake, ville de bli beskyttet fra helikoptre og omringet av regulære tropper før de kunne komme seg i sikkerhet til Contras-basene i Honduras. Dette fikk Contras til å skifte taktikk, og konsentrere angrepene sine mot kooperativer og plantasjoner. Men USA skaffet dem også anti-luftskytsvåpen til å bruke mot sandinistenes artillerihelikoptre. Langs grensen skjøt langdistanseartilleri mot antatte Contras-baser i Honduras. Selv om enkelte sandinistkommandanter også jaget Contras-styrker inn i Honduras, prøvde ledelsen å unngå slike konfrontasjoner. Hvis Honduras ble direkte involvert i konflikten, kunne landets regjering komme til å be om amerikansk hjelp, og da ville USA ha det nødvendige påskuddet for å opprette et militært nærvær.

Til slutt ble det presidentvalget i 1990 som gjorde ende på voldshandlingene. Da vant Violeta de Chamorro, som representerte en koalisjon av opposisjonelle fra høyre til venstre, valget foran sandinistenes sittende president, Daniel Ortega. Resultatet var overraskende, og generell krigstrøtthet i befolkningen ble ofte nevnt som en forklaring. Ortega fortsatte å stille til valg, men først i 2006 gjorde han politisk comeback som Nicaraguas president.

Sjefen for ubåtvåpenet:

Trist og rart at Olavs er stengt for oss

Fjellanlegget på Olavsvern preges av flyttesjau. Den siste ubåt forlot før jul den 120 m. lange ubåtkaien utenfor dokkporten. Hverken ubåtene eller noen andre marinefartøyer får lenger lov til å bruke Nord Norges sikreste og beste marinebase, 20 minutters kjøring fra Tromsø. Politisk er det besluttet at alt skal nedlegges. Og det av en regjering som skryter av å satse på et sterkere militært nærvær i Nord Norge og som har definert nordområdene som sitt viktigste strategiske satsningsområde. "Det er helt umulig å forstå sammenhengen", sier basesjef kommandørkaptein Geir Bentzen.

Av Tor Husby

-Siste gang vi brukte Olavsvern var før jul. Heretter får ubåtene ikke lov til å bruke basen med dens installasjoner for lading av ubåtbatterier, messe, garderober, vaskerom, dusjer, PC-og telefontilgang etc. Disse tingene har vært til fantastisk nytte for oss. Siden basenedleggelsen var en politisk beslutning kan vi ikke gjøre noe med situasjonen. Vi må tilpasse oss så godt vi kan, så får vi se hva fremtiden bringer, sier sjefen for ubåtvåpenet, kommandør Erik Bøe, til Offisersbladet, tydelig engasjert i stemmen. Han karakteriserer det som skjer som både trist og rart. Regjeringen legger ned den beste sjømilitære basen i Nord Norge. I vinter har to norske ubåter seilt i Nord Norge.

Ubåtene har sammen med andre norske og utenlandske marinefartøyer brukt Olavsvern siden slutten av 1960-tallet da den ble bygget med NATO-midler. Når Olavsvern stenges for brukerne, får det klare negative konsekvenser for Marinen. Som viseadmiral Jan Reksten nylig har uttalt ble fjelldokken spesielt bygget for å dokksette ubåter. Her kunne avanserte operasjoner

som utbedring av undervannsskrog og propeller gjøres under tempererte forhold hele året, godt beskyttet langt inne i fjellet. Torpedoer og sprengstoff kan behandles kontrollert. Uten denne basen må ubåtene helt til Haakonsværn for å bli reparert.

-Heretter må vedlikeholdet av ubåter planlegges bedre, sier Bøe.

Ubåtkaien

Et hovedspørsmål i 2009 er hva som skal skje med den 120 m lange flytende ubåtkaien utenfor dokkporten.

-Diskusjonen går friskt om dette, men ubåtvåpenet er ikke en del av diskusjonen om hva som skal gjøres. Men vi kan komme med innspill. Det er Forsvarsbygg og FLO som er de sentrale instanser. Slep til Ramsund kan være en løsning. Dette koster penger og er tidkrevende. Ubåtvåpenet er tilhenger av å flytte den så fort som mulig. For oss er det et ufravikelig krav at alle tekniske anlegg på flytekaien må følge med sørover, sier kommandør Erik Bøe.

-Jeg regner derimot med at ubåtkaien blir værende. Den er en del av NATO-infrastrukturen. Før den eventuelt kan flyttes, må den derfor frigis av NATO. En eventuell flytting vil dessuten kreve

byggearbeider på land der den skal plasseres. Flytekaien er en avlastningskai for det unike fjellanlegget ved Olavsvern, som også er finansiert av NATO og derfor må holdes ved like av Norge, sier kommandørkaptein Bentzen.

Trykkammeret stenges

Fjellanlegget på Olavsvern er også utrustet med trykkammer. Kammeret er en viktig sikkerhetsfaktor i forbindelse med ubåtrødning og dykkeroperasjoner i nord. Uforståelig nok blir det også nedlagt. Nærheten til landsdelens eneste sykehus med dykkermedisinsk kompetanse, Universitetssykehuset i Nord Norge, gjør at trykkammeret også har vært en viktig ressurs for det sivile samfunnet. Sammen med operatører fra Olavsvern berger Sykehuset hvert år liv i trykkammeret. Kammeroperatørene er med i en frivillig beredskapsordning, nærmest på idealistisk grunnlag. Her er mange liv spart gjennom årene og Forsvaret har kunnet gi et betydelig bidrag til samfunnssikkerheten for en svært billig penge, sier Bentzen.

Trykkammeret er selvsagt også en viktig forutsetning for å gjennomføre krevende dykkerøvelser. Så sent som i februar i år ble den største dykkerøvelsen i sitt slag (EOD/

IED) i NATO avviklet ved Olavsværn for fjerde år på rad. Mer enn 200 minedykkere fra ti land, samt observatører fra seks land, deltok.

-Man kunne ikke hatt en slik øvelse uten trykkammeret på Olavsværn, sier basesjef kommandørkaptein Geir Bentzen.

Sivil bekymring

Bentzen fremholder at både Helsedepartementet og en del andre departementer er bekymret over de sivile konsekvensene når trykktanken blir stående ubetjent. Forsvarsbygg og Universitetssykehuset i Tromsø, som er den største bruker, vurderer en midlertidig drift av kammeret til utgangen av 2009.

-Det vil ikke bare være en stor militær ulempe at trykkammeret stenger. Også det sivile samfunn vil lide ved dette. Når trykkammeret er ute av funksjon vil det ikke være noen muligheter nord for Ramsund. Minedykkerkommandoen har hverken vært med i diskusjonen om hva som skal skje med det, eller er blitt spurt om noe som helst, sier sjefen, orlogskaptein Jan Erik Hoff.

Unødige skadevirkninger langt ut over Forsvaret

Opplysningene som Offisersbladet har gravd

frem om de negative følger for Marinen og Universitetssykehuset i Nord Norge når Olavsværn stenger, bekrefter min oppfatning at basen bør gjenåpnes, sier formannen i forsvarskomiteen Jan Petersen bestemt. Den er det eneste sjømilitære støttepunkt i Nord Norge og er til nytte for både Norge og våre allierte. Kostnadene ved å beholde den er veldig små og betyr ingen ting for balansen i forsvarsbudsjettet. Poenget ved forsvaret i nordområdene er å satse på reelle baser og kampkraft. I et slikt perspektiv har plasseringen av generalinspektøren for Hæren i indre Troms om en tid lite å si.

Petersen understreker at Olavsværn ikke er en del av debatten om det fremtidige logistikkskipet. Vi trenger både basen og skipet og Forsvaret kan drive Olavsværn i mange år for brøkdelen av hva det koster å drive logistikkskipet. Når det gjelder bortfallet av trykktanken på basen viser dette et stengningen av basen har uheldige og unødige skadevirkninger langt ut over Forsvaret. Vi får også demonstrert at det ikke er gratis å avikle en slik ressurs, sier han.

Håpet i det lengste

Det var slik at vi i det lengste håpet å videreføre Olavsværn. Men det ble ikke

funnet penger til dette. En videreføring av Olavsværn ville ha kostet 182 mill. kroner over en 20-årsperiode. Stengningen sparer budsjettet for ca. 32 mill. kroner i årlige driftsutgifter. Vi måtte derfor prioritere og nedlegge basen, sier Signe Øye, Aps fremste representant i forsvarskomiteen.

Arbeiderpartiets og SVs medlemmer i forsvarskomiteens peker på at både Generalinspektøren for Sjøforsvaret og Forsvarssjefen har gitt klart uttrykk for at det ikke er behov for Olavsværn. Dette var også konklusjonen i Forsvarsstudie 2000, Militærfaglig utredning 2003 samt i etterfølgende Stortingsproposisjoner. Stortinget vedtok at basevirksomheten skulle konsentreres rundt Haakonsværn. Signe Øye er enig med det helsefaglige miljøet i Tromsø om at det er viktig å legge til rette for at det sivile helsevesen i regionen har tilgang til trykkammer.

-Jeg føler meg trygg på at Regjeringen i avhendingen av Olavsværn finner praktiske løsninger for at trykkammerkapasiteten på Olavsværn kan overtas av andre, sier hun.

Bruk medlemsfordelene dine!

Samarbeidsavtalen mellom Befalets Fellesorganisasjonen og If sikrer deg som medlem 10 % rabatt på forsikring av de fleste private skadeforsikringer. Det gjelder blant annet forsikring av privatbil, villa, fritidsbåt, hytte, tohjuling, husdyr og verdisaker.

Og samler du alle forsikringene dine i If kan du bli If Pluss-kunde og oppnå ytterligere rabatt og fordeler. Denne rabatten kommer i tillegg til den du får som medlem av BFO.

Vil du vite mer?

Ring Forsvarets Personellservice på
telefon 23 09 2400 eller mil 05 10 24 00.

Rolig, vi hjelper deg.

Anne dyder

Navn Etternavn, risikospesialist

www.if.no Tlf: 02400

81001 WWW-IF.NO

nr 6834560

Det ytterste offer

Klokken 15.45 tirsdag 21. april satt jeg på kontoret mitt i Oslo da en C-130 Hercules fløy over byen. Kaptein Trond Petter Kolsets bære tilbakela siste etappe fra Afghanistan før den møtte norsk jord og ble gjenstand for minneord og hedersbevisninger. En soldat er død!

Mine tanker går til offiserens familie, venner og tidligere kolleger. La oss hedre soldatens minne.

Nå har det seg slik at jeg fra mitt kontor kan skue ut over Norges travleste gate, Karl Johan. Der var det ingen som så opp eller som tilsynelatende tok særlig notis av at en av Norges sønner hadde ofret sitt liv for vår fred og frihet og gitt sitt liv i kampen for de verdiene vi ønsker å verne.

Fra der jeg sitter ser det ut til at det faktisk at krigen mot terror har krevet det ytterste offer, er en for liten ting til å ta fokus bort fra hverdagslige trivialiteter for å stoppe opp å reflektere over det vi er med på.

BFO er ikke av den oppfatning at det norske samfunn skal stoppe opp for å markere denne tragiske hendelsen, men likevel er vi bekymret for det norske samfunns holdning til det faktum at norske kvinner og menn er involvert i aktive kamphandlinger på det norske folks vegne.

For oss som til daglig har et tett og kjærte forhold til Forsvaret, kan det ofte fremstå som vondt og vanskelig at resten av samfunnet tilsynelatende ikke har forstått det offer vi som krigsmenn er beredt på å gi. Kanskje er det for vondt å erkjenne at fredsnasjonen Norge er villig til å ofre sine unge menn og kvinner?

Det er våre politikere som må kommunisere til det norske folk om nødvendigheten av et forsvar og legitimere meningen med Forsvaret. Dette arbeidet må intensiveres. Dette ble gjort av Forsvarspolitisk utvalg, men ser ut til å ha stoppet der. BFO ser det som en av sine primære oppgaver å bidra til folkeopplysningen om meningen med et forsvar.

Vi har dypest sett et forsvar som en forsikringsordning – det som de senere årene har blitt omtalt som behovet for å

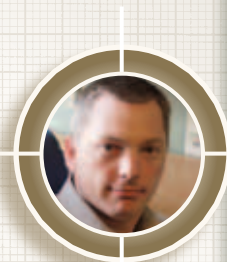
verne de verdier vi ønsker å verne. Nå når kampens realiteter innhenter oss gjennom Kolsets tragiske endelikt, er det derfor, etter vår oppfatning, enda viktigere at vi i felles innsats forteller nasjonens innbyggere om rasjonale for norsk væpnet innsats. Dette arbeidet vil vi ta vår rolle i samtidig som vi peker på de rettmessige behov forsvarets ansatte har.

Til dette siste vil vi peke på en gledelig utvikling.

Forsvarsministeren har siden sist lagt frem Ot.prp. nr. 67 (Styrking av rettighetene til veteraner etter internasjonale operasjoner). I dette ligger viktige forslag som BFO i hovedsak har stilt seg bak. Det at vi nå får grunnleggende rettigheter lovfestet for Forsvarets veteraner, er som statsråden sa, en milepæl. Ikke så mye rettighetene i seg selv, ytelsene kunne alltid vært bedre, men i det faktum at staten erkjenner sine forpliktelser overfor de menn og kvinner Norge sender ut i en operasjon. Det er en lang kamp som ligger bak dette. Allerede ved introduksjon av beordringsplikten innført 1. januar 2005, hadde BFO tatt til orde for at samfunnet må tydeliggjøre sine forpliktelser overfor de væpnede styrker. BFO er meget tilfreds med at dette nå gjøres så konkret som i den foreslåtte lovendringen. Jeg sender en blomst til statsråden for hennes engasjement og vilje i denne saken!

Forsvarets ansatte gjør ikke sin plikt på egne vegne, det er ikke kun Forsvaret som er involvert i kampene i Afghanistan eller som er på vei til Tchad. Det er nasjonen Norge som involverer seg og dermed må være sitt ansvar bevisst og bære forpliktelsene for sitt personell. Forsvaret er et instrument for en politisk vilje og i siste instans et uttrykk for det norske demokrati.

eivind.solberg@bfo.no

INTERN TELEFONLISTE FOR BFO

Funksjon	Navn	Område	Kontor	Intern	Mobil	e-post
Leder	Eivind R Solberg		23 10 02 30	230	934 08 550	eivind.solberg@bfo.no
Nestleder	Jens B Jahren		23 10 02 31	231	930 05 202	jens.jahren@bfo.no
Forhandlings-leder	Ragnar Dahl	Medbest	23 10 02 38	238	934 98 520	ragnar.dahl@bfo.no
Forhandlings-leder	Rune Rudberg	Medbest	23 10 02 36	236	934 20 377	rune.rudberg@bfo.no
Rådgiver	Tom Skyrud		23 10 02 39	239	473 87 648	tom.reidar.skyrud@bfo.no
Forhandlings-leder	Jimmy Bjerkansmo	Tariff	23 10 02 37	237	932 08 717	jimmy.bjerkansmo@bfo.no
Forhandlings-leder	Rolf J. Ledal	Tariff	23 10 02 32	232	934 62 716	rolf.ledal@bfo.no
Kompetanse-utvikler	Lars Omberg		23 10 02 40	240	920 91 238	lars.omberg@bfo.n
Sekretariats-leder	Arild Helgesen		23 10 02 47	247	934 99 445	arild.helgesen@bfo.no
Markeds og rekrutteringsansvarlig	Lars Kristian Danielsen		23 10 02 41	241	905 85 355	lkd@bfo.no
Medlemsregister, forsikringer og andre medlemsavtaler	Mona Eriksen		23 10 02 43	243	924 28 698	mona.eriksen@bfo.no
Resepsjonist/arkivansvarlig	Kyrre Felde		23 10 02 20	220	970 99 880	kyrre.felde@bfo.no
Organisasjonssekretær	Guttorm Jacobsen		23 10 02 34	234	926 94 221	guttorm.jacobsen@bfo.no
Økonomileder	Kari Ulrichsen		23 10 02 46	246	928 05 621	kari.ulrichsen@bfo.no
Redaktør Offisersbladet	Einar Holst Clausen		23 10 02 42	242	928 14 251	offisersbladet@bfo.no
Journalist/web ansvarlig	Irene Ulstein Soleim		23 10 02 33	233	930 25 591	irene.soleim@bfo.no
	Sentralbord	23 10 02 20	220			
	Sentralbord mil	0510 5694				
	Telefaks siv	23 10 02 25				
	Telefaks mil	0510 5655				

OMRÅDETILLITSVALGTE

TELEFONER

Funksjon	Navn	MIL	SIV	MOB	FAKS	e-post
OTV Nord-Norge	Jostein Flasnes (tir/tors)	0580-7374	77 89 73 74	970 49 710	77 89 53 66	jostein.flasnes@bfo.no
OTV Nord-Norge	Jostein Flasnes	0580-7286	77 89 72 86	970 49 710	77 89 53 66	jostein.flasnes@bfo.no
OTV Nord-Norge	Terje Henriksen	0580-5365	77 89 53 65	970 48 101	77 89 53 66	terje.henriksen@bfo.no
OTV Midt-Norge	Morten Granhaug	0550-5232	73 99 52 32	928 11 172	73 99 52 33	morten.granhaug@bfo.no
OTV Midt-Norge	Gunnar Lie Eide	0565-7394	75 53 73 94	924 30 909	75 53 73 95	gunnar.lie.eide@bfo.no
OTV Vest	Jacob Are Opdal	0535-7669	51 34 76 69	924 23 022	51 34 76 79	jacob.are.opdal@bfo.no
OTV Vest	John. L Strømseng	0540-3486	55 50 34 86	926 245 50	55 50 34 87	john.stromseng@bfo.no
OTV Utland	Per Iver Nordset	245	23 10 02 45	924 17 463		per.iver.nordset@bfo.no
OTV Indre Østland	Per Iver Nordset	0505-5943	63 92 59 43	924 17 463		per.iver.nordset@bfo.no
OTV Indre Østland	Jo Arne Bråten	0502-2006	62 40 20 06	47 45 19 80		jo.arne.braten@bfo.no
OTV Viken	Pål A D Sævik	0510-9433	23 09 94 33	928 17 119	23 09 98 00	paal.savik@bfo.no
OTV Viken	Heidi Kaas	0510-9779	23 09 97 79	924 26 401	23 09 98 00	heidi.kaas@bfo.no

Offiserer renvasket

Saken der oberstløytnant Geir Arild Høiland i 2006 urettmessig ble siktet for heleri er nå løst.

Oberstløytnant Geir Arild Høiland ble i 2006 urettmessig siktet for heleri - forsettlig eller uaktsomt – av de gjenstander han har mottatt i forbindelse med innsamling av materiell til sitt private museum. I denne sammenheng ble han anholdt av MP og satt på glattcelle. Samtidig ble det gjennomført ransaking i hans hjem og nabolag. BFO hjalp sitt medlem.

Saken henlagt

Politimesteren i Gudbrandsdal besluttet 4. oktober 2007 å henlegge saken som intet straffbart forhold bevist. Det er lagt til grunn at bevismaterialet i saken med særlig styrke taler mot at vilkårene var tilstede for å straffe Høiland for heleri – forsettlig eller uaktsomt – av de gjenstander han har mottatt. Beslutningen tilsa at beslaglagt materiell tilbakeleveres dersom ikke Forsvaret finner andre grunner til å beholde det. Forsvaret har nå levert materialet tilbake. Forsvaret har også beklaget håndteringen av saken og kommet til enighet med Høiland. I avtalen som er inngått mellom Høiland og Forsvaret heter det:

”Med denne løsningen er alle krav i forbindelse med saken oppe og avgjort mellom partene. Saken skal ikke hefte ved Geir Arild Høilands fremtidige arbeidsforhold”.

Uvurderlig støtte fra BFO

Høiland påpeker at saken har vært en stor belastning for ham og hans familie. Han trekker spesielt fram den belastning det har vært å føle seg alene i over tre år mens saken har pågått. Han er svært glad for at saksbehandlingen raskt tok slutt når forholdet ble behandlet på et tilstrekkelig høyt nivå der personaldirektør Tom Simonsen selv involverte seg. Høiland er også meget takknemlig for den støtten han har fått av sin tjenestemannsorganisasjon – Befalets Fellesorganisasjon(BFO).

-Den fullstendige renavaskelse er en forutsetning for rehabilitering. Nå vil jeg bruke tiden på å gjennomta den gode følelsen med å jobbe i Forsvaret. Offiserer i Forsvaret må ha samme rettssikkerhet som andre norske borgere, sier Høiland.

Generaladvokaten har, som en direkte konsekvens av denne saken, sendt ut et rundskriv som regulerer militærpolitiets bruk av tvangsmiddel og etterforskning.

BFO tilfreds med løsningen

-Vi har støttet vårt medlem gjennom en tung periode og er svært tilfreds med at saken nå har funnet sin løsning. Høiland har nådd gjennom på alle punkter, og er med dette rehabilitert i sitt arbeidsforhold, sier Eivind Røvde Solberg, leder i BFO. Samtidig fastslår Solberg at BFO er svært opptatt av militærpolitiets rolle.

- Vi må få klarhet i hvilke fullmakter militærpolitiet skal ha, og hvordan de oppfatter sin egen rolle. Det er svært viktig

å få et tydelig skille mellom militærpolitiet og sivilpolitiets ansvarsområder. Militærpolitiets rolle og arbeidsmetoder må i fremtiden være slik at de ikke undergraver interne tillitsforhold.

-Vi vil derfor følge opp dette overfor Forsvaret i etterkant av saken, for å sikre at tilsvarende forhold ikke skjer igjen, avslutter Solberg.

Hjelp til selvangivelse

BFO ved OTV'ene John Strømseng og Jacob Are Opdal avholdt et skattemøte opp mot selvangivelsen for kadetter på Sjøkrigsskolen. Jacob Are Opdal holdt en brief om de enkelte poster i selvangivelsen. Kadettene hadde mange gode spørsmål, som da også ble besvart. BFOs råd er at alle medlemmer bør bruke www.bfo.no, der det også ligger råd og veiledning ifm skatt og selvangivelse.

Jacob Are på skattemøte.

OMSTILLINGSBREV NR 3/2009

Når det skjer, skjer det fort, men man må først starte. Dette beskriver omstillingen i Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO). Forsvarsdepartementet (FD) brukte tett innpå ett år å utrede hvem som skal gjøre hva mht logistikk, deretter trengte FD 3-4 måneder på å gi ut sine presiseringer, endring og tillegg (PET) til iverksettelsesbrevet for 2009. Deretter trengte Forsvarsstaben over en måned på å gi ut sine rettelser til Forsvarssjefens (FSJ) gjennomføringsdirektiv (GFD). FD forventer at omstillingen er ferdig 31. desember 2009.

Omstillingen har startet

Det er unektelig litt rart å se at sjefene starter opp arbeidet, uten at Forsvarssjefen har gitt de et oppdrag. Vi har ingen problemer med dette, men det skaper ledelsesutfordringer for Sjef Forsvarsstab, viseadmiral Jan-Erik Finseth. BFO har sagt at en omstilling må være ledelsesforankret og toppstyrt om vi skal ha en reell medbestemmelse. Det er en utfordring når alle vet hva som foregår. Det er urealistiske tidsfrister som er hovedårsaken til at Forsvarssjefens direkte underlagte sjef (FDUS) ikke har tid til å vente.

Unntatt offentligheten – ytringsfrihet

Mange har spurt meg om hvorfor vi ikke kan gi enda mer informasjon om hva som skjer i Forsvaret mht omstilling. Spørsmålet er helt legitimt, men det er ikke enkelt når Forsvarsdepartementet og Forsvaret bruker Offentlighetsloven som virkemiddel til å begrense vår mulighet til å informere våre medlemmer, samt delta i den offentlige debatt om Forsvarets utvikling. Stortinget har behandlet og vedtatt planen for Forsvarets utvikling de neste 4 årene. Det er en vanskelig øvelse å kunne delta i den offentlige debatten, når Forsvarsministeren selv begrenser våre muligheter, gjennom å unnta styrende dokumenter fra det offentlige rom.

Utviklingen av Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO)

Den informasjon som gis her, er gitt med utgangspunkt i konsekvenser av de omstillinger som tidligere er omtalt i åpne Stortingsdokumenter. Sannheten er at Forsvaret er i ferd med å bevege seg tilbake til 2001, etter massive omstillinger. Ulempen er at FLO ikke har hatt mulighet til å demonstrere evne til å levere det som lå til grunn for å slå sammen forsyningskommandoene i Luftforsvaret, Sjøforsvaret og Hæren. Forsvaret har hentet ut hundrevis av millioner kroner i gevinstrealiseringer, nå mener FD at vi kan øke effektiviteten ved gradvis å gå tilbake til det gamle. Mange er skeptiske til dette. FD har gitt Forsvarssjefen pålegg om en

betydelig organisatorisk endring, uten å kunne dokumentere konsekvenser eller beskrive en økonomisk gevinst.

Konsekvenser av Langtidsmeldingen for Forsvaret

Utviklingen av FLO var beskrevet på en særdeles ullen måte og Stortinget ble invitert til å gi fullmakter til FD som savner sidestykke i offentlig forvaltning. Jeg tror ikke Stortinget helt forsto hva de vedtok. Langtidsmeldingen er et åpent offentlig dokument og beskriver utviklingen av Forsvaret i perioden 2009-2012. Når det gjelder utviklingen av FLO er konsekvensene som følger:

- Omstillingen i Forsvaret skal ledes av Forsvarsstaben
- Forsvarets kompetansesenter for logistikk overføres til Hæren. BFO har bedt om at man i denne forbindelse utreder fremtidig forvaltningsutdanning og evt overfører ansvaret til Forsvarets Høgskole
- Man skal etablere en tilsynsmyndighet for materiell i Forsvaret
- Regional støttefunksjon (RSF), som vi brukte 5-6 år på å etablere, skal overføres til største bruker
- 1-3 linjes vedlikehold i Luftforsvaret og Hæren overføres fra FLO til respektive generalinspektør
- Man skal utrede oppsetningsansvaret for logistikkavdelinger utover logistikkbasene.
- Sjef FLO skal etableres som Driftsenhet i Forsvaret (DIF) fra 1. januar 2010. De øvrige kapitteleierne ble etablert 1. mars og 1. august 2009.
- Deler av FLO/IKT driftstjenester skal slås sammen med den nyopprettede INI-avdelingen (Forsvarets informasjonsinfrastruktur)
- Man skal etablere en egen forsyningsstøyle i FLO og foreslå organisering av det vedlikeholdet som blir igjen i FLO, utover det som overføres til Luft og Hær

Utover ovenstående vil vi få betydelige utfordringer mht stabilisering av FIF 2.0 og innføringen av FIF 3.0. BFO har anbefalt at man snarest ser INI-utviklingen under ett

og vurderer overføring av LOS-programmet til INI og FLO. De omstillinger vi ser konturene av, vil berøre tett opptil 4000 personell i Forsvaret og det er utrolig at FD og FSJ tror at en slik omstilling kan unntas offentligheten.

Ny hovedavtale i Staten – Tilpasningsavtaler

Jentene fra YS.

Etter at Staten og Hovedsammenlutningene ble enige om en ny Hovedavtale i Staten er det tid for å utvikle tilpasningsavtalen i Forsvaret. Dette arbeidet har pågått i lang tid i det BFO er medlem i YS Stats Hovedavtale, Inkluderende arbeidsliv og omstillingsutvalg. Her var BFO en aktiv bidragsyter mht YS sine krav til endringer av Hovedavtalen. I tillegg har YS Stat utarbeidet en veileder for utvikling av tilpasningsavtaler og det er klart vi vil bruke mange av de innspill vi fremmet der i det videre arbeidet. Arbeidsgruppen som har utarbeidet grunnlaget er foruten undertegnede, seniorrådgiver Ingunn Bråten bak til venstre, til høyre Sissel Eilefstjønn fra Skatteetaten og foran Hilde Gustavsen fra Avyo.

Ny tilpasningsavtale til Forsvaret på gang

Det er nestleder Jens B Jahren og forhandlingsutvalget i BFO, som utarbeider grunnlaget for ny tilpasningsavtale. Vi legger eksisterende avtale, Statens ledelsesplattform og retningslinjer for

BFOs nestleder Jens B. Jahren.

omstilling i Staten til grunn for våre krav. Dette grunnlaget vil bli gjenstand for en organisatorisk behandling hos OTVene. De som ønsker innspill sender disse til undertegnede. Tidsplanen er som følger:

- BFO fremmer sine foreløpige innspill til Forsvarsstaben pr 11. mai 2009
- Arbeidsgiver gir sitt første tilbud medio mai
- Forhandlingene vil bli gjennomført i siste uken av mai.
- Partene håper å ha avtalen klar i løpet av mai, men vi er noe tvilende til dette pga tariffoppgjøret.

Med utgangspunkt i endringer i Hovedavtalen i Staten er det ikke grunnlag for de store endringer i tilpasningsavtalen, men det faktum at Forsvarets DIF-struktur er betydelig endret, vil vi få betydelige utfordringer mht partsnivå og forvaltning av medbestemmelsen i Forsvaret som organisasjon. BFO har også fått innspill på kapittel 6, mht Forsvarets seniorpolitikk og vi vil bruke denne anledningen til å sikre at også Forsvarssjefen starter arbeidet med å etablere en seniorpolitikk som også er tilpasset befall som yrkesgruppe. I dag finnes det ingen seniorpolitikk i Forsvaret.

Delegasjonsdirektivet lar vente på seg

Dette begynner å bli flaut, mest av alt for Forsvarssjefen. Det er både uryddig og useriøst at en etatsjef sier at delegasjonsdirektivet skal være ferdig senest 1. oktober 2008 og enda ikke har levert ett eneste resultat. Alle uttaler seg om direktivet på arbeidsgiversiden, det er flaut å være i møter med arbeidsgiver når de sier vi må anta at...

Det blir ingen ny tilpasningsavtale før vi har behandlet delegasjonsdirektivet. Dette grenser til trakassering fra Forsvarssjefens side.

Ny møtestruktur FSJ virksomhetsplan

Som et resultat av endringer i Forsvarets

struktur, ikke minst i Forsvarsstaben, har vi etablert en ny møtestruktur. Det er arbeidsgiver ved Sjef P, Direktør Tom Simonsen som tok initiativet, her representert ved Kommandør Jan Haga og underdirektør Jan Helge Pettersen. De fleste omstillingssaker, årsverk og budsjettsaker tas inn i ett møte. Arbeidsgiver stiller med representanter som gir tjenestemannsorganisasjonene og Forsvarets hovedverneombud mulighet til å få svar og utøve medbestemmelse på en annen måte enn tidligere.

Når det gjelder utviklingen av Forsvaret som organisasjon, er BFO overrasket over de store merbehov som dukker opp bare kort tid etter at vi ble forsikret om at vi hadde en virksomhetsplan som var i balanse. Vi snakker om tallstørrelser på over 800 millioner, men det er i prinsippet 60-70 millioner vi ikke har dekning for. Det er noe grunnleggende galt med budsjetttrutinene i Forsvaret, årsaken kan vi ikke si noe om, på nåværende tidspunkt.

Ved utgangen av mars forbrukte vi 16 677 årsverk. Årsverksrammen for 2009 er på 16 678 og det sier seg selv at her vil vi få betydelige utfordringer i tiden som kommer mht å tilsette nytt befall.

La oss si det slik: Det er for mange endringer på kort tid og det synes som om man leder etter prinsippet oppdukkende mål. BFO tror at kostnader til omstillingen kan være en betydelig medvirkende årsak til ovenstående. Dette får vi liten innsikt i, da det ikke er utarbeidet omstillingsregnskap for denne prosessen.

Vi er i gang med Forsvarsbudsjettet for 2010

Gjennom våren er vi holdt informert om Forsvarssjefens forslag til forsvarsbudsjett 2010. Tidlig i februar fikk vi Forsvarssjefens plan og budsjettgrunnlag, 20. april fikk det første forslaget til budsjett, 28. april det andre forslaget og vi avga vår høringsuttalelse 29. april. Til venstre ser vi i BFOs Guttorm Jacobsen, ved enden

Forsvarsbudsjett er en utfordrende greie, sier Guttorm Jacobsen i BFO.

av bordet oberst Morten Sannes som er en sentral person for produksjon av Forsvarsbudsjettet.

Nå er det slik at vi ikke kan si noe om budsjettet for 2010. Det har vi avtalt med bakgrunn i budsjetttrutinene i Staten. Forsvarsbudsjettet er bare en liten del av Statsbudsjettet, men vi går et Stortingsvalg i møte og om Regjeringen lekker fra andre budsjettområder uten å fortelle om Forsvarets rammebetingelser vil jeg hevde at den fortroligheten er opphevet. BFO mener vi fikk et akseptabelt budsjett for 2009, mye takket være Forsvarssjefen som var tøff nok til å si ifra – for det gjorde han. Det som gjenstår å se er om han er like tøff i år.

Medarbeiderundersøkelsen i Forsvaret

Siste år gjennomførte vi en større medarbeiderundersøkelse i Forsvaret. Av forskjellige årsaker ble denne undersøkelsen underkjent, det hadde noe med spørsmålsstillingen og derved også legitimiteten med undersøkelsen. Vi vil ikke kritisere arbeidsgiver før tjenestemannsorganisasjonene fikk lese spørsmålene på forhånd. BFO vil berømme Forsvarssjefen for at han igangsatte en ny mindre undersøkelse for å avklare ressurssituasjonen i Forsvaret. Først ble konklusjonene gradert, deretter unntatt offentligheten i den hensikt at DIFene skulle bli kjent med resultatet før andre. Resultatet var nedslående: De aller fleste rapporterer om høyere belastning – stikk imot arbeidstilsynets pålegg.

Mobbing og trakassering

Ca 7500 respondenter gir et akseptabelt grunnlag til å si noe om mobbing og trakassering i Forsvaret. 5.5 % sier de er blitt utsatt for mobbing eller trakassering de siste 6 måneder. Den seksuelle trakasseringen er betydelig lavere, naturlig nok. I 2007 svarte 12.2 % ja på tilsvarende spørsmål. Vi har fortsatt et stykke arbeid

å gjøre, status på landsbasis er 4.6 %. La oss trekke frem det positive – det gjøres mye bra arbeid. Mange mobber eller driver seksuell trakassering uten å være klar over det. Ved å bevisstgjøre hverandre kan vi bedre hverdagen for mange.

Knusende seier mot Statens Pensjonskasse

27. april avsa Oslo Tingrett dom i saken, hvor en offiser i Afghanistan, ble påført alvorlig ryggskade. Statens Pensjonskasse (SPK) ble dømt til å erstatte det tap offiseren har lidt som følge av skaden. I tillegg måtte de dekke alle saksomkostninger.

Skaden inntraff under gjennomføring av en drill (øvelse), hvor offiseren og hans makker trente på å komme seg ut av beskytning, mens de var i bil. I korte trekk innebar dette betydelige forflytninger i høy hastighet. Ved én av disse forflytningene skjedde noe galt, som altså resulterte i en ryggskade. Dette medførte at han ikke lenger klarte å utføre tjenesten, med betydelig inntektstap som følge.

Statens Pensjonskasse avsto offiserens krav fordi skaden skjedde under en drill/øvelse, og fordi han derved hadde gjort denne mange ganger tidligere. Skaden var et resultat av hans ordinære arbeidsutførelse. Etter SPKs oppfatning var det derved ikke en "ulykkeshendelse". Man tok ikke hensyn til at krigsdrillen ble utført under særdeles risikofylte omgivelser, med totalt uforutsigbart underlag, og betydelige hastigheter/krefter i både bilen og hans bevegelser. Saken er for øvrig tidligere omtalt i Dagbladet (www.dagbladet.no/nyheter/2007/11/14/518184.html), her kritiserte både journalisten og BFO SPKs praksis i sterke ordlag.

Saken ble ført av advokat Kjell Inge Ambjørndalen, advokatfirmaet Norman & Co. ANS. Han er godt fornøyd med dommen, og håper Statens Pensjonskasse nå endrer sin praksis på dette området. Etter hans oppfatning er selskapets lovtolkning klart lovstridig, noe som igjen går ut over det norske personell, hva enten de arbeider utenlands eller i Norge. Dersom selskapet hadde fått medhold i sin

påstand ville de norske soldatene for en vesentlig del stå uten forsikringsdekning, sier Ambjørndalen til Offisersbladet. Statens Pensjonskasse har nå én måneds frist til å anke avgjørelsen fra Oslo tingrett."

Det kan gå mot streik

Årets vakreste eventyr kan bli en kald greie. For BFO virker det som om Staten ikke helt vet konsekvensene av å gjøre ferdig årets mellomoppgjør. Sjeldent har Staten ligget så etter mht konsekvenser av et oppgjør. Det sier seg selv at Staten har utfordringer med å inngå avtale om noe de ikke kjenner de økonomiske konsekvensene av. Faren er at regjeringen velger en konfrontasjonslinje fremfor å erkjenne at her har man tatt seg vann over hode. Den enkle løsningen er å tvinge partene i konflikt. YS og de andre hovedsammenslutningene forbereder seg på en konflikt, dette er rutine ved tariffoppgjørene, men jeg har problemer med å forstå at regjeringen vil ta denne sjansen i et valgår. Uansett YS er forberedt, vi gir ikke ved dørene uten en betydelig kamp. 66 % av sluttlønn med 30 års opptjening står ved lag.

Forsvarets hovedarbeidsmiljøutvalg (FHAMU)

Ekstraordinært møte i FHAMU. Vi skal avgjøre ny sammensetning av utvalget uten at vi kjenner hva Forsvarssjefen delegerer til underlagte sjef. Forsvarets nye organisasjon gir rom for flere forskjellige løsninger. Det er arbeidsmiljøloven som legges til grunn for den endelige løsningen. I skrivende stund er leder BFO innstilt på å videreføre dagens sammensetning, dvs et utvalg sammensatt av sjef Forsvarsstab, representanter fra Generalinspektørene og tilsvarende fra arbeidstakerorganisasjonene og Forsvarets hovedverneombud.

Jeg skal ikke legge skjul på at det er divergerende syn på hvordan utvalget skal settes sammen, men det har noe med forståelsen av hvilke oppgaver utvalget har. Frem til nå har utvalget bestått av kapitleierne – de som omsetter Forsvarsbudsjettet, men de har aldri vært definert som arbeidsgivere. Nå er spørsmålet om vi skal heve oss over det gamle og si at vi skal ha et utvalg som representerer Forsvarssjefen på nivå 1 eller om vi skal erkjenne at Forsvarets nye struktur kobler DIF-sjefsrollen og kapittelsjefene er slått sammen.

Ovenstående kan også bli et hett tema i forhandlinger om ny tilpasningsavtale til Forsvaret. Skal man følge tidligere praksis og tenke nytt uten hensyntagen til konsekvensene, blir de sentrale organisasjonene vingeklippet,

medbestemmelsen redusert og medvirkningen detronisert. En endret sammensetning av utvalget kan også få innvirkning på Forsvarssjefens evne til å lede Forsvaret. Delegasjonsdirektivet blir et springende punkt i forhandlingene.

Avdelingsbefalsordningen

BFO har i en periode støttet en gruppe studenter ved Høyskolen i Buskerud, som har valgt seg Avdelingsbefalsordningen som tema for sin Bachelor oppgave. Utkastet er nå klart, og det ser meget lovende ut! BFO ønsker studentene Holt, Kallevik og Stensland lykke til! Vi vil komme tilbake med en fyldigere reportasje på et senere tidspunkt.

Morgenmøte i BFO

Hver eneste morgen kl 0815, samles alle ansatte i BFO sekretariatet for morgenmøte. Det er tid for tilbakemelding fra dagen i forveien, hva skjer i dag og hvilke prioriteringer skal tas, i tillegg går vi gjennom media. Morgenmøte er en viktig begivenhet og en nødvendighet for at vi skal kunne svare medlemmene på generelle spørsmål. Du blir inkludert i en helhet og får kjennskap til litt om alt. For oss som organisasjon er morgenmøte nesten som en vitamininnsprøytning som ikke kan unnværes. Denne dagen var 1 syk og lederne allerede gått i møte.

BFOs forhandlingsutvalg ønsker dere alle en riktig god 17. mai

Aktuelle saker etter BFOs besøk i USA

Selv om smilet og latteren sitter løst blant våre dyktige "utlånne" i FN, var det også alvorlige forhold som ble adressert under vårt møte.

for forskjellige tjenestestedene, samlet de seg også noen flere problemstillinger som er svært viktige å få orden på. Spesielt stort inntrykk gjorde det å få snakket med de som tjenestegjør i FNs hovedkvarter i New York, utenfor den norske delegasjonen. Som permitterte fra Forsvaret og midlertidige ansatte i FNs organisasjon, møter de der lønns- og arbeidsvilkår som ikke er i overensstemmelse med det som øvrige statsansatte i Norge har. Rettigheter til sykepenge og kompensasjon for merutgifter er "et sorgens kapittel", og det ser nå ut til at antallet norske som tjenestegjør under disse vilkårene vil falle drastisk pga de dårlige vilkårene som disse tilbys. BFO har adressert dette problemet i skriftlig form til Forsvarsdepartementet (FD), og i skrivende stund er det berammet et møte for å diskutere dette og flere aspekter ved særavtalen for fast tjenestegjøring som øvrig norsk personell tjenestegjør i USA kommer inn under.

En annen problemstilling rundt tjenestegjøring utenlands, er at reisetilskuddsatsene har en innretning som ikke stemmer overens med de store flyselskaperes policy. De flyselskaperne som trafikkerer rutene over Atlanterhavet, skiller ikke lenger mellom barn over 2 år og voksne, slik at reisetilskuddene er for lave. Dette er også noe som skal adresseres gjennom forhandlinger med FD i begynnelsen av mai.

Det var ikke bare økonomiske aspekter ved tjenesten som opptok medlemmene våre i USA. Ikke minst etableringen av et støtteelement i Norfolk og hvor dette rent fysisk skal plasseres, er gjenstand for en ekstra gjennomgang. De kontorfasilitetene som så langt er indikert, er etter BFOs syn ikke brukendes til formålet. Den norske liaisonen til Norfolk og hans medarbeidere har en så vidt kummerlig utrustet og plassert bås at en liten inspeksjon fra Arbeidstilsynet ville etter alt å dømme ha medført en lang rapport. BFO er vel kjent med at norsk arbeidsmiljølovgivning ikke gjelder for militære kontorbygg i USA, men kan ikke fri seg fra tanken om at intensjonene må være de samme og at et så stort kontinent må ha plass til et mer velegnet kontorlokale. BFO venter i spenning på hvilke grep Forsvarsstaben tar i denne saken, og regner med at forståelsen for problemet er så stort at dette blir ordnet opp i.

Det å være medflytter på en utenlandsbeordring er ikke nødvendigvis problemfritt eller blottet for utfordringer, verken for barn eller voksne, og det ble også tid til å diskutere slike problemstillinger i løpet av oppholdet. Alt fra barnas skolehverdag og medfølgende ektefelles utfordringer med jobb og pensjonsrettigheter er saker som opptar befalsfamiliene i USA. Enkelte av de medfølgende velger som en konsekvens av utfordringene også å avbryte sitt opphold i USA, for å få kabalen med utdanning, jobb og familieliv til å gå opp. BFO vil i tiden fremover gjøre sitt for at en utenlandsbeordring skal være så enkel å leve med som overhodet mulig for hele familien. En stilling er bare for en kort tid, familien skal man ha og ta vare på resten av livet!

Av forhandlingsleder Rolf J. Ledal

BFO reagerer sterkt på ny lønnspyramide

BFO krever i et brev til Forsvarsstaben at ny lønnspolicy for intops tilbakekalles, og at de ansatte får den medbestemmelse de har krav på.

Forsvarsstaben (FST) iverksetter nå en ny lønnspyramide basert på tre ulike lønnsområder, A-B og C. De mest krevende operasjoner og avdelinger, samt der hvor rekrutteringsutfordringene er størst, tilhører gruppe A. Mindre krevende operasjoner og avdelinger legges i lønnsområde C. En operasjon kan imidlertid dekkes av både lønnsområde A og B og eventuelt C – avhengig av hvilken avdeling en tjenestegjør i. Eksempelvis vil NCC-staben i Afghanistan være lønnsområde B, mens PRT'en og OMLT'ene blir lagt i lønnsområde A. Innenfor hver avdeling skal stillingene vurderes innenfor et spenn på det enkelte gradstrinn for å skille på ansvar, myndighet og kompleksiteten i gjøremålene, fremkommer det i en artikkel på Forsvarets intranett.

BFO provosert

I brev form til FST reagerer BFO med forbauselse og skepsis på at tjenestemannsorganisasjonene hverken er informert eller tatt med på råd i saken. Forsvarets handlingsmåte i denne saken er en alvorlig tilsidesettelse av både Hovedavtalen og Hovedtariffavtalen i Staten, heter det i brevet. BFO minner om "Sluttrapport fra Lønnsprosjektet" hvor partene i fellesskap har blitt enige om at man gjennom drøftinger skal fastsette kriterier for lønnsfastsettelse i stillinger i samsvar med HTA 2.3.8. Retningslinjene skulle komme til erstatning for den såkalte "lønnspyramiden".

Krever reaksjon fra FST

BFO opplever det derfor som provoserende at Forsvaret ensidig innfører ny "lønnspyramide" og allerede har foretatt en vurdering av hvilke kriterier som skal legges til grunn for plassering i de ulike lønnsområder, A-B og C. På vegne av sine medlemmer krever BFO at FST tilbakekaller informasjonen som er gitt om en "ny lønnspolicy" og at partene bringes inn i arbeidet og gis den deltakelse som de har krav på i henhold til sentrale avtaler.

Irene Ulstein Soleim Foto: FMS

Lokalforening Rygge med aktivitetsdag

BFO lokalforening Rygge ved styret inviterte nylig de ansatte på flystasjonen til aktivitetsdag, og mange lot seg friste til et besøk.

Det flotte vårværet bidro til ekstra god stemning. Grillmat ble servert som lunsjmåltid, og for de aller fleste fremmøtte var nok dette starten på grillsesongen.

Sarpsborg Sykkelsport A/S stilte med ekspertise og informerte om valg av sykler, vedlikehold og viste frem en del av årets modeller. De ga gode dagstilbud på sykler og utstyr.

Alle ble oppfordret til å medbringe sin egen sykkel for å delta i en konkurranse, hvor det var laget en liten hinderløype. Lokalforeningsleder og primus motor for arrangementet Erik G Warberg ble notert for beste tid og stakk ubeskjeden av med premien.

BFO-medlemmer som møtte opp fikk en valgfri sykkelartikkel som gave fra BFO.

Avslutningsvis benyttet mange seg av anledningen til å få med seg gode skattetips, som ble formidlet av OTV Pål Sævik.

Tekst og foto: Pål Sævik, OTV BFO

Arrangører var fra venstre Per Ivar Fjeldahl, Ivan Rosenberg, Eilev Pettersen, Jan-Erik Krogstad, Bjørn Henrik Sævik og foran Erik G Warberg.

Menyen var velkjent for alle grillelskere.

Rammefaktorene for arrangementet var upåklagelig.

Praten gikk på ulike hold.

Ivan Rosenberg tok utfordringen og kjørte løypa.

Medarrangør Jan Erik Krogstad var en opptatt mann.

BFO-skolen gjennomfører kurs i forhandlingsteknikk på Lillestrøm

Her "tautrekkes" det om OTV Vest, John Strømseng.

På bildet forøvrig ser vi;

Venstre side: Ketil Gundersen, Tom Kaarby, Geir Kvitrud, Karl Otto Bjelland, Tommy Steensnæs, Heidi Kaas.

Høyre side: Leonardo Rivas, Harald Wergeland, Nina Granli, Hogne Westgaard, Per Otto Andersen.

I midten: Lars Omberg, Gunnar Lie Eide.

Forhandlingsteori, oppgaver, forhandlingsspill og mange gode sosiale opplevelser var noe av det deltakerene fikk ta del i.

Kompetanseutvikler, Lars Omberg og forhandlingsleder Ragnar Dahl, kunne blant annet by på reelle hotellforhandlinger, "pøseforhandlinger" på Shellstasjonen på Lillestrøm, i tillegg til kindereggbygging og mye annet moro.

Fra BFO opplevelsen: Vinnere av premie ifm BFO opplevelsen og leirduseskyting. (Frits Atle Andersen og Nina Granli, i midten Instruktør)

Kurset i Forhandlingsteknikk inngår som modul 2 i den gjennomgående tillitsvalgtutdanningen.

Neste kurs (Modul 3 ; lover og avtaler) gjennomføres i Bergen 12-14 mai.

Skattemøter gjennomført på Luftkrigsskolen og på Ørland

Med våren kommer selvangivelsene, og med selvangivelsene kommer BFO til unnsetning.

Pål Sævik holder skattemøte på Ørland.

Onsdag 15 april ble det gjennomført skattemøte på Ørland, med støtte fra Pål Sævik, OTV Viken. Som vanlig var det pendling som genererte de fleste spørsmålene, og alle de ca 20 fremmøtte fikk besvart de spørsmål de hadde til selvangivelsen for 2008.

Randi Østborg under skattemøtet på Luftkrigsskolen.

Uken etter, onsdag 22 april, ble tilsvarende møte gjennomført ved Luftkrigsskolen, da med Randi Østborg. Her møtte i overkant av 20 kadetter opp for å få tips til utfylling av selvangivelsen sin. Også her var det pendling som var fokus, men det ble også tatt opp nyheter som IPS og nye beløpsgrenser på f eks gaver.

Uansett hva som skal føres er budskapet fra BFO at det er best å være ærlig, og gjennom selvangivelsen prøve å belyse det som føres best mulig. Medlemmer som ikke var til stede på skattemøtene kan snakke med kolleger som var med, eller henvende seg til en av BFOs tillitsvalgte.

Stort sett lar mye seg løse ved å sette seg ned sammen med noen som har gjort dette før, og bruke veiledningen og nettsidene til skatteetaten. Husk fristen, som er 30 april.

 Av: Morten Granhaug, OTV region Midt

YS samarbeid - kurs i forhandlingsteknikk

Gjennom opplærings samarbeidet i YS kan BFO tilby to plasser på kurs i Forhandlingsteknikk for lokaltillitsvalgte.

Kurset gjennomføres av Skatteetatens landsforbund (SKL) i tiden 14.-17. september 2009.

Sted: Praha.

For mer info og fremsendelse av søknad; lars.omberg@bfo.no
Søknadsskjema finner du på www.bfo.no (BFO-skolen)

 Lars Omberg, Kompetanseutvikler BFO

Lovendring for veteraner

Rune Rudberg.

Regjeringen har nå fremmet et forslag om endringer i forsvarspersonelloven for å styrke rettighetene til veteraner som deltar eller har deltatt i internasjonale operasjoner.

- Dette er en meget stor dag for Forsvaret og Forsvarets veteraner. Det faktum at Forsvaret nå blir lovpålagt et objektivt erstatningsansvar for enhver skade/sykdom, oppstått i forbindelse med internasjonale operasjoner er en merkedag! Ordningen vil ivareta også de som tidligere har

vært ute, noe som vil lette sakskomplekset for de som kjemper for erstatning, sier Forsvarminister Anne-Grete Strøm-Erichsen.

BFO ønsker å gi ros til Forsvarsministeren og Forsvarsdepartementet for viljen til å endelig få dette på plass, og til hurtig fremdrift i arbeidet.

- Vi er meget godt fornøyd med at arbeidet med Forsvarets veteraners rettigheter endelig gir et resultat som konkretiseres i en egen Lov, sier forhandlingsleder i BFO, Rune Rudberg til Offisersbladet. Han presiserer imidlertid at dette ikke må bli noen hvilepute for Forsvaret.

- For oss og Forsvarets ansatte vil det fortsatt være av avgjørende betydning å styrke fokuset på det forebyggende arbeidet, samt styrking av særavtalene for ivaretagelse av vårt personell i internasjonal tjeneste! Styrking av de elementer i Forsvaret som skal forvalte og følge opp disse forholdene må få forsterket fokus, slik at den nye loven, og inngåtte avtaler overholdes, avslutter Rudberg.

MARKEDSPLASSEN

Her kan våre lesere gratis sette inn små rubrikkannonser hvis de har noe til salgs, som kan være interessant for andre. Dette kan være uniformer, uniformseffekter, eller lignende.

Følgende uniformseffekter for marineoffiser selges rimelig

1. stk vinterfrakk størrelse 50 ½ Merke Stormark/Dokka
2. stk uniformer m/lang jakke størrelse 50 ½ Merke Stormark
1. stk uniformslue, orlogskaptein, størrelse 57
6. stk kommandoløkker og diverse distinksjoner

Totalt kr 1000,- + eventuell frakt.

Kan også hentes etter avtale i Holmestrand.
Henvendelse Anne B. Stensrud, telefon 950 89 178

KAFO i vesterled

BFO-kadetter fra de tre Krigsskolene brukte 1. mai-helgen i London. Anledningen var Kadett Forums (KAFOs) årlige vårkonferanse.

Første punkt på programmet var besøk på Northwood, der ligger den nordligste av NATOs maritime hovedkvarter.

Flaggkommandør Hans Christian Helseth, som tjenestegjør som nestkommanderende i operasjonsavdelingen, holdt et engasjerende og dagsaktuelt foredrag for kadettene.

Foruten et par svært humoristiske sitater som "ingen er helt ubrukelig, de kan alltid

brukes som dårlig eksempel," fortalte Helseth litt om hvilke oppgaver det allierte hovedkvarteret på Northwood har. Minst like aktuelt var gjennomgangen av den pågående antipirataksjonen i farvannet utenfor Somalia.

1.mai ble kadettene mottatt av forsvarsattache Knut Hamre på den norske ambassaden i London.

Foruten besøk på Northwood og

ambassaden, brukte kadettene tid på å diskutere karriereplanlegging og offisersyrket som profesjon.

En fremtidig harmonisering av utdanningen ved de tre krigsskolene, var også noe som skapte entusiastiske diskusjoner blant kadettene.

Mens dagtid ble brukt til konferanse og besøk, ble resten av døgnet brukt til å utforske Londons kulturelle tilbud.

Vårkonferansens deltakere samlet utenfor Atlantic building på Northwood.

DING

Flaggkommandør Hans Christian Helseth holdt et særdeles engasjerende foredrag.

Fungerende KAFO-leder Erlend Kristensen takker kvm Øyvind Frank for utmerket støtte.

Kadettene diskuterer livlig rundt bordet.

OTV Heidi Kaas orienterer kadettene om programmet for konferansen.

Oblt Røddø introduserte 3 unge offiserer som fortalte om det å tjenestegjøre i det britiske forsvaret.

Landets tre krigsskoler har i løpet av de senere år gjennomgått en omfattende omstilling. Krigsskolen har gått fra å være en to-årig etatsutdanning (KS I), med mulighet for to års videreutdanning (KS II), til å bli en treårig bachelorutdanning med høyskolestatus og tilsvarende økt akademisering av profesjonsutdanningen. Debatten om hvorvidt dette er en korrekt omstilling eller ikke har vært diskutert tilstrekkelig i svært mange fora tidligere. Vi ser det derfor ikke som nødvendig å fortsette denne debatten. Derimot ønsker vi å sette fokus på dagens undervisningsform.

Dagens undervisningsform bygger på tradisjonell klasseromsundervisning i små klasser, med tett og god oppfølging fra faglærer. Utad anvendes denne undervisningsformen som et rekrutteringsmiddel. Ingen andre høyskoler eller universiteter i Norge i dag innehar samme grad av oppfølging av hver enkelt student. Kvaliteten på oppfølgingen av hver enkelt kadett er prisgitt et konstant fokus på offisersutdanning i Forsvaret og villighet fra høyere hold til å sette av tilstrekkelige ressurser til utdanningsinstitusjonene.

Etter hvert skolesemester gjennomføres en evaluering av fagene en har gjennomgått. Dette ser vi på som en god og konstruktiv måte å videreutvikle fagene, så vel som utdanningen. Når det er sagt, pågår det for tiden en debatt på det mer overordnede plan hvorvidt dagens undervisningsform er den rette for å oppnå best mulig faglige resultater. I forbindelse med denne debatten stiller vi følgende spørsmål: Hva vil utfallet være dersom en endrer dagens undervisningsform, med tradisjonell klasseromsundervisning, til å ha et større fokus på selvstudie?

Sjøkrigsskolen har begynt prosessen med å revidere skolens undervisningsform. En ser på muligheten for å tillegge enkelte fag mer selvstudie fremfor den nåværende ordningen. Skolens ledelse har uttalt at denne prosessen kommer som et resultat av for stort arbeidspress på lærerstaben, som har vist seg gjennom mye overtidssarbeid. Målet er å frigi flere undervisningstimer for lærerne, i den hensikt å bedre deres arbeidssituasjon. Dette mener ledelsen samtidig vil gi større rom for personlig veiledning og faglig oppfølging for den enkelte kadett. I praksis betyr dette at kadettene i større grad får jobbe med enkelte fag på egenhånd, mens lærerne vil kunne bistå som ressurspersoner. Vi ser positivt på dette.

Kunnskapsdepartementet fremla i 2003 den nye omtalte kvalitetsreformen for høyere utdanning i Norge. Her ble det blant annet lagt opp til økt oppfølging av hver enkelt elev. Dette kan på mange måter ses på som en tilnærming til krigsskolenes nåværende undervisningsform. Iverksettningen og gjennomføringen av denne reformen kan diskuteres, ettersom mange studenter ved sivile utdanningsinstitusjoner uttrykker frustrasjon over manglende interaksjon og oppfølging fra sine forelesere. Dette er i all hovedsak et resultat av for få lærerressurser per student, og dermed mindre tid til personlig oppfølging og veiledning. Vi tolker dette som at mange sivile studenter ønsker at de i større grad var i samme situasjon som kadetter ved krigsskolene, med tanke på lærerressurser.

Sjøkrigsskolens nytenkning vil dermed idémessig være i tråd med kvalitetsreformen, og vil i ytterligere grad forsterke kadettene særtstilling i forhold til sine sivile medstudenter med tanke på personlig oppfølging fra faglærere.

De positive følgene vi har skissert er selvfølgelig forutsatt at det ikke gjøres kutt i antall lærerstillinger ved krigsskolene. Tvert imot ser vi det som naturlig å øke antall lønnsjemler ettersom en gjennom den nye løsningen vil unngå overtidsbetaling hos de allerede tilsatte lærerne. Dette vil kunne skape et akademisk løft ved krigsskolene. Samtidig vil en utvikle utdanningsinstitusjonen i en ny retning, og gjøre høyere militær utdanning mer attraktiv.

KAFO er svært tilfreds med det faktum at det debatteres rundt utvikling og forbedring av krigsskoleutdanningen. Likevel ser vi det som viktig at det etableres en bredere dialog mellom utviklingsansvarlige og kadetter. På mange områder er det kadettene selv som vet best hva som fungerer optimalt. Gjennom en slik dialog øker vi muligheten for å oppnå en best mulig undervisningsform.

Vi har gjennom denne artikkelen synliggjort den pågående prosessen på Sjøkrigsskolen rundt dagens undervisningsform. Som vi har poengtert er kontinuerlig evaluering en forutsetning for å opprettholde kvaliteten på undervisningen. Den pågående utviklingsprosessen ser vi som en mulighet til ytterligere å forbedre krigsskoleutdanningens renommé, som en av de ypperste utdannelsene i landet.

KAFO Landsstyre
Fenrik Einar F. Heggheim
Luftkrigsskolen logistikk

Fenrik Marius Fjellberg
Krigsskolen logistikk

Endex er nær, men vegen dit er lang...

I disse tider brettes ermene opp, ullundertøyet pakkes ned, og NATO-plankene blir kassert. Vi går en flott tid i møte!

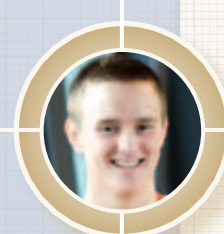
For oss befalelever er det også en krevende tid vi går gjennom. Det myldrer av eksamener, vurderinger, fordeling til tjenestested og til slutt, men ikke minst, mestringsøvelse. Kort sagt er det en tid som krever både evne til å ta ansvar, skape tillit og omsorg.

Det er også en tid fylt med forventninger. Snart er vi alle sammen sersjanter/kvartermestere, og jeg gleder meg i alle fall stort. Det å gå fra elev til befal, vil nok for mange være et stort steg. Det blir en helt ny hverdag, og nei, maten er ikke lenger gratis, heller ikke forelesning, og samtidig må du stort sett planlegge tiden din selv. Når alt kommer til alt, og vinklene sitter på skuldra, så tror jeg ikke det blir noe særlig problem. Det er jo dette vi har ventet på i et helt år snart.

I BESOs handlingsprogram står det at vi skal jobbe mot radikal kvotering og for likestilling. Dette innebærer problemstillinger som gjør seg tydelige spesielt ved opptak til befalsskoler og krigsskoler. Etter det vi har erfart blir det tatt opp en stor del kvinner på dispensasjon da de ikke tilfredsstiller de fysiske minimumskravene som er satt. Dette kan sette den kvinnelige soldat i et dårlig lys, og resulterer i holdninger som ikke virker rekrutterende for nye kvinner, samtidig som det er uheldig mtp ivaretagelse av de kvinner som allerede er inne. Hva er det vi egentlig vil?

BESO er som sikkert kjent, befalelevenens talerør til de høyere instanser for å kunne påvirke. Det har vi gjort siden 14. Oktober 1979. For den som er rask i hoderegning, vil det si at BESO er 30 år i år, og dette skal selvfølgelig markeres!

Som nevnt innledningsvis så er det en krevende tid vi har i vente. Det er ikke lenge igjen, og jeg regner med at vi alle ser fram til å bli ferdig med befalsskolen! Med dette vil jeg ønske dere alle lykke til i den siste innspurten. Sett en fot fremfor den andre, så kommer du frem.

Mats Okkenhaug Dahl
Leder BESO

MEDLEMSFORDELER FOR HELE FAMILIEN

INCLUDING
THE BLACK
CHEAP IN
THE FAMILY

NYHET!
CHEAP-CHEAP-
CHEAP-CHEAP

Som BFO-medlem får du unike tilbud på skreddersydde Tele2 BFO-abonnement, både når det gjelder **mobiltelefoni**, **fasttelefoni**, **bredbånd** og **mobilt bredbånd**. Med denne nye medlemsfordelen kan du spare hundrelapper hver måned ved å samle alle familiens abonnement hos Tele2 BFO.

Les mer om detaljene i tilbudet på

www.bfo.no/tele2

Bestill på **02009** tast 3 for BFO-medlemmer

Åpningstider mandag – fredag fra 08.30 til 21.00

TELE2

BORN TO BE CHEAP

BFALETS FELLESGRANISASJON

BFO

UNIK FORSIKRING GJENNOM BFO

Lavt innskudd og høy dekningsgrad!

BFO tilbyr sine medlemmer forsikringer som også gjelder i krigsområder!

Forsikringen gjelder fra den dagen du tegner den uten ekstra kostnad.

Gratis innboforsikring for int ops (containerforsikring).

BFO har egne kontaktpersoner for deg som reiser ut.

Sammenlign gjerne BFOs forsikringer med andre.

Forsvarets Personellservice

Slutter du i Forsvaret?

Gjør vi oppmerksom på at du har full mulighet til å opprettholde ditt medlemskap i Forsvarets Personellservice.

Har du først meldt deg ut og ikke har tilknytning til Forsvaret kan du ikke melde deg inn igjen.

– Det lønner seg å være **FP** medlem –

FORSIKRINGSNYHETER

- BFO-pakken inkluderer fra 1.1 2009 dekning på 1 G ved kritisk sykdom.
- BFO pakken består av fem elementer og koster 285 kr pr mnd.
- Forsikringen gjelder verden over døgnet rundt.
- Forsikringen gjelder Int ops/krigsrisiko ved død og uføre uansett oppdrag.
- Ved død utbetales ca 1 million til fylte 50 år, deretter nedtrapping.
- Ulykkedelen gjelder også for sivile ulykker ved Int ops-tjeneste.
- Ulykkedelen omfatter risikosport som dykking, fallskjermhopping og klatring også i fritiden – uten tillegg i prisen.
- Ulykkedelen gjelder også på fritiden for din familie. Hvert familiemedlem er forsikret for ca 2.5 million ved 100% invaliditet.
- Du er også forsikret gjennom Forsvaret.
- Meld fra til Forsvarets Personellservice for å få gratis Containerforsikring.
- BFOs innboforsikring, Kollektiv hjem med Superdekning er utvidet og dekker fra 1.1 2009 også forbrukerelektronikk. Dette er samme type forsikring som man tilbys til flere hundre kroner pr artikkel ved kjøp hos el-kjedene.

(Beløpene er regnet ut fra G-beløp pr 010508)

For mer informasjon www.bfo.no eller kontakt BFO på tlf 23 10 02 20

FP gir sine medlemmer:

• Høy rente på innskudd	• Store rabatter på forsikring	• Gruppeliv
• Gode lånebetingelser	• Gratis betalingsoppdrag	• Diners
• Nettbank	• Gebyrfrie tjenester	• Esso
• Personlig service		

Vil du vite mer om **FP** tilbudene?

Besøk vår hjemmeside på www.fpservice.no

Eller kontakt oss på telefon: siv. 2309 2400 mil. 0510 2400 – fax 2309 2499

E-post: fp@fpservice.no Post: Postboks 1493 Vika, 0116 Oslo

Husk: Meld deg inn!

BFO på andre siden av Atlantehavet

Av **Rolf J. Ledahl**, forhandlingsleder

I forbindelse med årets Washington-konferanse utvidet BFO besøket i USA, til flere tjenestesteder. En liten rundreise for å ta pulsen på livet til de som tjenestegjør i statene, oppdatere de på aktuelle saker, samt få tilbakemelding på det de er opptatt av. BFOs delegasjon bestod av nestleder Jens B. Jahren og forhandlingsleder Rolf J. Ledal. Med knappe ti dager tilgjengelig, ble det tid til besøk i New York og FN, instruktører og flyelever på Sheppard A.F.B i Texas, marinebasen Norfolk med transformasjonskommandoen ACT og det norske støtteelementet, før vi til sist satte kurs for Washington og forsvarsattacheens konferanse..

I FN-hovedkvarteret ble vi tatt vel imot av Major Lill-Karin Sanna og Bård Stamnes. Etter en omvisning i den store salen og foran alle flaggene med de nødvendige

bildene, møtte vi Generalmajor Per Arne Five til lunsj og besøk på hans kontor. Hverdagen i et multinasjonalt miljø som FN er spennende og krevende. Erfaringen de opparbeider seg er unik, og her er det mye å hente på å utnytte kompetansen i etterkant. BFO håper i den forbindelse at Forsvaret har planene klare for etterbruk når de returnerer fra sin periode i FN.

Overgangen fra NY til et forblåst og flatt Texas var stor. Wichita Falls ligger knappe tre timers kjøretur nord for Dallas. I Sheppard Air Force Base ligger Euro Nato Joint Jet Pilot Training (ENJJPT), som er åstedet for utdanningen for våre fremtidige flyvere. På vei inn i leiren kjørte vi langs "flight line" med ca 200 fly, som i antall overstiger den norske flyparken noe... På det norske SNR-kontoret ble vi møtt av Oblt Dag "Surf" Simastuen, og etter en kort innbrief, var det klart for dagens første av to BFO-infomøter for elever og instruktører. Her fikk de høre litt om "FDUS'er" og "EDUS'er", særavtale og

pensjon. Pensjon var nok litt fjernt for flyelever i begynnelsen av 20-årene, men de tok raskt poenget og innser hvor viktig dette med pensjon er.

Siden Norge startet å utdanne flyvere ved Sheppard AFB, har knappe 300 norske flyvere fått sin ving der. Når BFOs utsendte besøkte instruktører og elever, var det fire av flyelevene som nå var ferdig med sin grunnutdannelse, og snart skulle videre til Tucson i Arizona for videre spesialisering på F-16. To av disse, Lars Saastad og Tommy Tømmerdal, utgjorde et prikkfritt vertskap for to offiserer som kun er vant til å være passasjerer på rutefly. BFOs nestleder prøvde sågar sine luftferdigheter i simulatoren, og kanskje har Forsvaret gått glipp av noe der.

Neste stopp på turen var i Norfolk og Virginia Beach, hvor i all hovedsak de norske tjenestegjør i transformasjonskommandoen "ACT" sitt hovedkvarter. Det er også tre stykker som er nasjonale liaisoner og skal

Flyelev Tommy gir Jens en gjennomgang av en tidligere flytur i debrief-rommet.

Ready for take-off!

Sjefen sjøl, Dag "Surf" Simastuen og noen av flyelevene får oppdatert seg på hjemlige organisasjonsendringer.

Forsvarsattacheen og Forsvarsstabens utsendte under konferansen, følger interessert med på foredragene.

Jens i passiar med Signe Bjune (f.v.) og Magnhild Skare om livet som medflytter og familiemedlem i Amerika.

Alle bidragsyterne under konferansen ble takket av med et "secret handshake" av Gen.maj. Tom Henry Knutsen, under lørdagens middag i deres residens utenfor Washington.

drive det norske støtteelementet som er under oppbygging. Norfolk Naval Base, hjemmebasen til Atlanterhavsflåten, var et imponerende skue, og etter hvert som den tykke morgentåken lettet, kom store krigsskip til syne. Det var ikke fritt for at vi ble mektig imponert over synet av både hangarskip og andre store fartøyer! Etter lunsj var det duket for medlemsmøte med gjensidig informasjonsutveksling fra og til det norske personellet på basen.

Etter kjent mønster inviterte Forsvarsattachéen i Washington, Generalmajor Tom Henry Knutsen, til konferanse 19. – 22. mars. Knappe 60 deltagere tok turen til Washington, deriblant Forsvarsstabens (FST) to representanter, Generalmajor Espen Amundsen og Kommandør Hans Kristian Herland. De forsvarsgrenvise representantene som vanligvis også deltar, holdt i år seg hjemme for å spare penger. Til tross for et noe begrenset oppmøte fra FST, ble alle FLO, forsvarsgrenene og de fore-

stående organisasjonsendringene presentert. Det som imidlertid ble skadelidende var personellets mulighet til å friske opp relasjonene og markedsføre seg selv ifm sin hjemlige retur som for enkelte begynner å nærme seg. Som mange av våre medlemmer forteller oss, er det ofte slik at man føler at distansen er nokså stor. Når man da er 3-4 år i utlandet, blekner gjerne minnet hos generalinspektørene og deres stab vedrørende offiserenes kompetanse, noe som igjen kan gi store utslag ved søknad på stilling.

I tillegg til organisatoriske endringer i Forsvaret, ble det også gitt svært gode orienteringer om status i kampflyprosjektet og US Centcom, kommandoen som har ansvaret for de amerikanske operasjonene i Irak og Afghanistan. For de av oss som har fulgt kampen om nye jagerfly i norske medier, var det befriende å få presentert de harde fakta om operative krav til Norges neste jagerfly. Ambassadør Wegger Chr.

Strømmen holdt også en særdeles god orientering om aktuelle saksområder mellom Norge og USA. Rett etter presidentskiftet i USA er det nyttig for de fleste å få større innsikt i demokratenes påvirkning på amerikansk utenriks- og sikkerhetspolitikk. Organisasjonene var også invitert til konferansen som siste agendapunkt, og BFO bidro med sine innspill i kjent stil, i tillegg til at vi også deltok i diskusjonene underveis.

I tillegg til det faglige, er også konferansen en arena for nettverksbygging og sosial omgang mellom samlivspartnere og barn. BFO innbød medlemmene til en matbit i en hyggelig sosial ramme i en av Georgetown's mange gode restauranter, og noen av våre medlemmer som ikke hadde med seg familien på konferansen valgte å være med ut og fortsette diskusjonen om løst og fast. Lørdagskveldens middag hjemme hos Forsvarsattacheen og hans frue bidro også til å bli kjent med mange nye, samt friske opp gamle bekjentskaper.

Firestjerners pensjonist

General og tidligere Forsvarssjef Sigurd Frisvold er ikke som pensjonister flest. På sin første dag som pensjonist startet han oppussing av hus, og brukte de to første årene av pensjonisttilværelsen på oppussing av eget hus, samt bygging av to hytter. I tillegg til dette kommer diverse foredrag, og nå nylig leder for organisasjonskomiteen under verdenscupen i både hopp og langrenn i Granåsen i Trondheim.

General Sigurd Frisvold på arenaen i Granåsen. Den grønne uniformen er byttet ut med en svart, som alle som er tilknyttet arrangementet bruker.

Tekst og Foto: Morten Granhaug,
QTV BFO/MidtNorge

En slik jobb kan på mange måter minne om jobben som Forsvarssjef, kan den travle pensjonisten fortelle. Jobben som leder i organisasjonskomiteen innebærer stort sett det samme som enhver sjef driver med, altså å prioritere, synkronisere og koordinere. Men like viktig er det å være den som holder humøret oppe, fortsetter Frisvold. Å koordinere et arrangement på denne størrelsen er ingen lett jobb, når du skal planlegge for mottak av 10-15000 publikum.

Alle disse skal komme seg til og fra stadion, de skal spise og drikke, parkere bilen sin eller bli fraktet med skyttelbuss, og ikke minst få med seg skirennnet. Media skal følges opp, spesielt med tanke på at det som skjer kringkastes til hele den skiinteresserte verden, og selvfølgelig må alt ligge til rette for at idrettsutøverne er fornøyde med både løypetrasé, spor, start- og målområde, dusjanlegg, mat og overnatting. Da er det meget behagelig å ha en stor stab rundt seg som har gjort dette før, slik at sjefen kan nikke godkjennende til det som gjøres. Dette gjør det en del lettere å oppnå målet, som i følge sjefen er å skape folkefest og VM-stemning.

På spørsmål om generalen i det hele tatt klarer å slappe av ordentlig noen gang, er svaret at han kan være ganske lat, og ikke stresser med unødige detaljer. Innimellom kan han faktisk, i følge kona, slappe av litt for mye. Sigurd Frisvold er nok av mange husket som en sprek Forsvarssjef, og han kan fortelle at han fortsatt mosjonerer så godt som hver dag, selv om det er vanskeligere når man er skigeneral.

Men når verdenscupen i Granåsen er over venter en uke ferie og mer tid til fysisk fostring.

Utdeling av premier etter ungdomsstafetten i Granåsen, som gikk etter herrenes 50km, lørdag 14 mars 2009.

UTENLANDSBEORDRING

VURDERER DU Å KJØPE BIL PÅ EXPORT?

VOLVO INTERNASJONAL CUSTOMERS SALES

er en internasjonal salgsorganisasjon som selger biler til diplomater og militære som er på flyttetfot. Prisene er meget gunstige da bilene leveres rett fra fabrikk i Gøteborg. Vi har også mulighet til å levere biler i de fleste hovedsteder i Europa og USA. Bilene kan spesialtilpasses til de markeder de skal brukes/sluttbrukes.

Velkommen til en informativ samtale med Jon Bergersen, Tax-Free Sales, tlf 22 88 26 05, mob. 901 35 280. E-mail: jon.bergersen@bilja.no

Besøk oss på www.bilja.no - betjent med eDialog, døgnet rundt, året rundt.

bilja
Nordens største bilkjede

I Regimentsalen ved Krigsskolen på Linderud sitter et femtitalls avdelingsbefal i dyp konsentrasjon. Foredragsholderen fengsler samtlige deltakere - temaet er skyteutdanning. Vi befinner oss på Stridsteknisk Forum 2009.

Av Irene Ulstein Soleim

Forumet, som i sin tid ble dratt i gang av to kadetter ved Krigsskolen, arrangeres i år for tredje gang. I løpet av to dager i april blir utdanningsreglementet gjennomgått, i tillegg til at deltagerne får oppleve flere runder med realistisk skytetrening.

- Temaene her varierer for hvert år og skal inkludere samtlige våpengrener, sier kadett Ørjan Berntsen, som sammen med kadett Erik B. Smestad har totalansvaret for årets arrangement. Berntsen forteller at det med hensikt er satt et tak på femti deltakere, av en viktig grunn – alle skal få mulighet til å ytre sin mening. Forumet er en arena der brukerne, de som er det utførende leddet, kan diskutere utfordringer på stridsteknisk nivå.

Bidrar til rekruttering og samarbeid

- Ved at deltakerne her får en reell mulighet

til både å se på skolen og snakke med kadetter som går her, kan interessen for å søke Krigsskolen oppstå via dette arrangementet, mener kadett Smestad. Han forteller at gode foredragsholdere formidler nyttig kunnskap. Gjennom gruppediskusjoner ser deltakerne hvordan andre avdelinger trener sine soldater. Befalet som deltar her får med seg nye tanker og ideer tilbake til egen avdeling. - I tillegg knyttes nye kontakter og bekjenskaper. Dette skaper synergi og samarbeid på tvers av avdelinger fra nord til sør, påpeker kadett Smestad. I tillegg til det faglige, er det i år også en sosial del. Arrangørene har, med støtte fra BFO, kjøpt inn pizza og lagt opp til en uformell setting uten uniform.

- Den sosiale delen av arrangementet er en arena nettopp med tanke på å bli bedre kjent. For ansatte i Forsvaret er det å kjenne folk fra andre avdelinger, men også fra andre land en viktig ressurs,

fastslår kadett Berntsen. Han forteller også at de britiske foredragsholdere som i år deltar i forumet, er et direkte resultat av bekjenskaper fra tidligere jobbsammenheng. Nytt av året er dessuten en paneldebatt helt på slutten av dag to, der samtlige foredragsholdere deltar for å svare på spørsmål fra deltakerne.

Ivrige debattanter

Foredragsholderne besvarer konkrete spørsmål fra ivrige deltakere, og innimellom oppstår små diskusjoner. Entusiasmen og iveren etter å utfordre, lære og fordøye nyvunnet faglig påfyll fyller rommet. - Vi hadde lenge savnet et forum for å diskutere utfordringer på stridsteknisk nivå. Slik oppstod ideen til å dra i gang arrangementer, opplyser Tomas Bakke, som er en av initiativtakerne til Stridsteknisk Forum. Han mener forumet har utviklet seg helt i tråd med intensjonen, nemlig å skape en arena for den viktige gruppen det utførende leddet er. -Det er her det starter. I fjor var temaene mottiltak mot veibomber (CIED) og drill versus tenkende soldat. Dette er høyaktuelle temaer for soldater som trenes opp til å bli krigere, erklærer Bakke.

Paneldebatten skal bidra til diskusjoner rundt temaene foredragsholderne har presentert. På slutten av forumet blir det gjort en evaluering for å sammenfatte og videreformidle budskapet til de som kan gjøre noe med problemstillinger og utfordringer som avdekkes i løpet av de to dagene befalet og foredragsholderne er samlet. - Her kommer det aller viktigste inn. Alle bataljonene, samt GIH (Generalinspektøren for Hæren) må få tilbakemeldinger og innspill fra deltakerne. Først da kan det reelt gjøres tiltak for å gjøre treningen enda bedre, avslutter Bakke.

Årets arrangører kadett Ørjan Berntsen (til venstre) og kadett Erik B. Smestad (til høyre)

NFF grunnlagt 1963

NFF Norsk Flytteforbund

A-B Flyttebyrå

Bjørghaug, 7750 Namdalseid
Tel 74279115
Faks 74279116
post@ab-flyttebyra.no
www.ab-flyttebyra.no

Hasselberg Transport AS

Håndverkervn 8, 9018 Tromsø
Tel 77633333
Faks 77635558
firmapost@hasselberg.no

Kongstein & Sønn AS

Thranevgt 2, 3187 Horten
Tel 33041128
Faks 33043324
post@kongstein.no

Kristiania Visergutkontor AS

Verkseier Furulundsv 21, 0668 Oslo
Tel 22151555 Faks 22151563 viser-
gut@kvk.no
www.kvk.no

Kaarvands Transport

Brøttemv. 147, 7072 Heimdal
Tel 72889500
Faks 72889501
o-kaarv@online.no

Rekdal Transport AS

Breivika Industriv. 41, 6018 Ålesund
Tel 70143070
Faks 70155007
post@rekdal-transport.no
www.rekdaltransport.no

Skullerud Flyttebyrå AS

Hannestadvn 7, 1617 Fredrikstad
Tel 69399940
Faks 69397340
firmapost@skflytte.no
www.skflytte.no

H K Solberg AS Transport

Boks 4033, 4606 Kristiansand
Tel 38044111
Faks 38044315
post@hk-solberg.no
www.hk-solberg.no

Stavanger Flyttebyrå AS

Dusavikveien 21, 4007 Stavanger
Tel 51530475
Faks 51524907
stavanger.flyttebyra@c2i.net

Svenn's Transport AS

Bodøterminalen, 8001 Bodø
Tel 75578980
Faks 75578981
info@svenn.no
www.svenn.no

Vinjes Transport AS

Østre Rosten 98 B, 7075 Tiller
Tel 72900900
Faks 72900939 flytting@vinjes.no
www.vinjes.no

Wergeland AS

Lønningshaugen 15,
5258 Blomsterdalen
Tel 55113220
Faks 55113221 flytting@wergeland.
biz

Zachariassen

Transport&Flytteservice as
Straumfjellsvn 9, 5353 Straume
Tel 56312121
Faks 56312120
info@zachariassen-transport.no
www.zachariassen-transport.no

**FLYTTHING ER EN TILLITSSAK
– SE ETTER NFF LOGOEN**

NFF Norsk Flytteforbund
– Når kvalitet og service teller

nff@flytteforbund.no • Boks 13 Hovseter, 0705 Oslo • Tel 810 01 111

www.flytteforbund.no

Astronomen og musikerne

På hjemmesiden deres kaller de seg Luftens baroner. Den første uka i april burde de kanskje heller kalt seg astronauter eller kosmonauter, da de sammen med Knut Jørgen Røed Ødegaard fremførte Planetene av Gustav Holst i Studentersamfundet i Trondheim. Man kan jo kanskje også lure på hvilken sammenheng astronomi har med Forsvaret, men dette hadde Ødegaard et meget klart svar på. Det som skjer i verdensrommet kan ha katastrofale følger for en militær operasjon.

AV Morten Granhaug, OTV Midt-Norge

Midt på dagen den første april er Luftforsvarets Musikkorps akkurat ferdig med generalprøven til kveldens forestilling, og kjendis-astronom Knut Jørgen Røed Ødegaard kommer småløpende inn i salen, på grunn av flyforsinkelser fra Gardermoen. Offisersbladet har på forhånd booket Ødegaard til intervju. For de som synes at Knut Jørgen Røed Ødegaard fremstår som entusiastisk på tv, kan det fortelles at han er akkurat slik i virkeligheten også. Knut Jørgen Røed Ødegaard er ikke ukjent med verken Forsvaret eller Nord-Norge, etter å ha gjennomført førstegangstjeneste ved Garnisonen i Porsanger (GP). Han har alltid vært opptatt av vær og vind, og dette fikk han oppleve mye av i løpet av tjenesten på GP. Spesielt husker han "øvelse velkommen" som skulle være en introduksjon til tjenesten i nord.

Det var vel ingen som følte seg spesielt velkomne, for under øvelsen traff den kraftigste orkanen på 40 år i landsdelen.

Ødegaard er en travel mann, og med to barn er det ikke bare enkelt å være astronom, foredragsholder og pappa. Han forteller om det travleste døgnet han har hatt, som startet hjemme på Jevnaker, videre til Gardermoen på foredrag, så til Oslo for en opptreden hos P4, en kjapp tur innom jobben, før turen gikk til Sandnes på foredrag. Fra Sandnes gikk turen videre til Tromsø, der han overnattet før han tok båten til Harstad på foredrag, og så avsluttet med å sette seg på flyet til Kina.

Om tilværelsen som kjendis-astronom kan han fortelle at det har både fordeler og

ulempes. En av de negative, men dog morsomme ulempene var en mann som ringte ganske ofte og kunne fortelle at CIA i det skjulte jobbet med å snu jordaksen.

Kveldens konsert skal starte med fremføring av filmmusikken til Star Wars, og et naturlig spørsmål er selvsagt om Ødegaard er interessert i science fiction, noe han kan fortelle er meget uinteressant, når han vet hvor mye mer fantastisk naturen er. Forfatterne har ikke fantasi god nok til å overgå virkeligheten i verdensrommet eller i utviklingen av livet på jorda fortsetter han.

Relevansen av astronomi i Forsvaret er selvfølgelig et tema, og Ødegaard forteller at alle væpnede styrker kanskje burde hatt en astronom eller to for å følge med på f eks solstormer. En tidligere president i USA iverksatte en stor militær operasjon under en varslet solstorm. Hadde denne truffet jorden, ville GPS-systemet blitt meget unøyaktig. Ren flaks gjorde at solstormen ikke traff, og operasjonen gikk bra. Kraftigere utbrudd på Solen har potensial til å ødelegge alle satellitter i rommet. Det samme kan skje med strøm-forsyninger og radiosamband..

Konserten i Studentersamfundet startet som sagt med Star Wars. Forskjellen mellom et sivilt skolekorps og et militært korps er ikke bare at det militære er profesjonelt, men at de spiller med slik trøkk og fylde at nakkehårene reiser seg hos publikum. Den største forskjellen er imidlertid at det militære korpsset spiller opptil flere konserter i uka, mens amatørkorpsset trener lenge på én opptreden. Og som sagt består jo det militære korpsset av profesjonelle musikere.

Planetene beskrives som et verk med

mange satser, der hver enkelt planet har en egen sats. Ødegaard kom på scenen og introduserte hver planet med sin vanlige entusiasme, og klarte å få med seg publikum gjennom planetenes ringer, gassplaneter og temperaturforskjeller på mange hundre grader. Ødegaard har både en entusiasme som smitter, og en del fakta om planetene som er veldig fengende, så det er lett å bli revet med. Ikke hele verket er like spennende å høre på, men dette er så absolutt ikke musikernes feil, for Luftforsvarets musikkorps fremførte musikken på en særdeles overbevisende måte.

Andre deler av verket hamler helt klart opp med det beste som finnes av filmmusikk til science fiction.

Etter konserten fikk Offisersbladet et intervju med to av musikerne i korpsset, Ina Cecilie Olufsen og Tonje Elisabeth Berg, som begge spiller fløyte. Som musiker i de militære korpsene ansettes du etter prøvespilling. Det er med andre ord ikke yrkesoffiserer som tar e-læringskurs på et tilfeldig valgt instrument, men profesjonelle musikere som gjerne har en mastergrad på instrumentet sitt fra for eksempel Norges Musikkhøgskole.

I løpet av det første året som militær musiker gjennomfører alle rekruttskole og offiserskurs, der de får den nødvendige utdanningen som trengs for å være offiser og musiker i Forsvaret. I det sivile ville antakeligvis musikerne i korpsset ha spilt i symfoniorkester eller tilsvarende.

Tjenesten som musiker er veldig variert, og de spiller i løpet av en vanlig uke alt fra store symfoniske konserter til små konserter på aldershem og skoler. Som ansikt utad for

Kjendisastronom
Knut Jørgen Røed
Ødegaard.

Ina Cecilie Olufsen og
Tonje Elisabeth Berg.

Forsvaret og brobygger mellom Forsvaret og det sivile samfunn har korpset en viktig oppgave. Like fullt er de mest militære, og holder konserter i forbindelse med sjefsbytter, medaljeutdelinger med mer. Samtidig sendes det hvert år musikere til Afghanistan i jula for å spille for de norske styrkene.

Ole Edvard Antonsen har vært ansatt som kunstnerisk leder og sjefsdirigent siden januar 2006, og har i følge Ina og Tonje betydd mye for korpset i form av engasjement og kreativitet. Han beskrives som flydiot, og Ina forteller at han brukte å reise ut til Heathrow for å se concorden ta av mens han bodde i London. Han har selvfølgelig også hatt baksetetur med F-16.

I forkant av årets vinterøvelse spilte korpset under visningen av filmen *Das Boot* under filmfestivalen Kosmorama i Trondheim, en forestilling som også i følge publikum var en stor opplevelse. Ikke minst for mannskapet fra KNM Ula som var tilstede.

Korpset i Trondheim var tidligere kjent som "Divisjonsmusikken" under Hæren, men byttet våpengren og uniformer i 2006. Det var i denne perioden Ole Edvard Antonsen hadde stor betydning i forhold til å etablere en ny identitet for korpset. Avdelingen har hatt tilhold på festningen i Trondheim, men har i stor grad brukt lillesalen i Olavshallen som øvingslokale. Dette har medført noen utfordringer i forhold til kommunikasjon, men nå er det ikke lenge til hele korpset samles på ett sted, i den nyoppussede Arbeiderforeningen i Trondheim sentrum.

Planlegging av konserter og musikk gjøres av korpsets eget kunstneriske råd og et programråd, som sammen med produsenten fungerer som korpssjefens rådgivere når det gjelder drift og produksjon. I begge disse rådene bidrar musikerne selv, og det er høyt under taket i forhold til nye ideer. Det mest spennende oppdraget de har hatt er i følge både Ina og Tonje det de kaller standup-konserten "Lufta er for alle", med Åsleik Engmark. Ellers fremheves det som ganske spennende å ta bilder av korpset på vingen på en F-16.

Avslutningsvis fremhever både Ina og Tonje korpset som meget allsidig. Så håper de begge selvsagt at Luftforsvaret fortsetter å bestille musikk, og at dette gjøres i så god tid at korpset får tid til å imøtekomme så mange ønsker som mulig.

Asheim sammen med
daværende PRT-sjef
Ivar Knotten.

Norske soldater og offiserer er FLINKEST I KLASSEN

- Jeg tilhører et parti som i utgangspunktet er positivt innstilt til et norsk militært bidrag i Afghanistan, men etter å ha vært der nede er jeg egentlig bare enda mer positivt innstilt, sier Henrik Asheim, leder i Unge Høyre.

Besøkte norske leirer

Fire dager i mars var Asheim og lederne for de andre ungdomspartiene som er representert på Stortinget på tur til Afghanistan, og besøkte de norske leirene i Kabul, Meymaneh og Mazar-e-Sharif.

- Vi var blant annet på den norske ambassaden i Kabul, hvor vi fikk møte hjelpeorganisasjoner, representanter for FN, Røde Kors og også en organisasjon som jobber for økte rettigheter for kvinner der nede, blant annet at jenter får gå på skolen uten å bli angrepet.

De har selvsagt en krevende oppgave. Men det er positivt å merke seg at det finnes liberale krefter innad i Afghanistan.

Komplekse problemer

Unge Høyre-lederen mener også at

Afghanistan er mer komplekst og sammensatt land enn det mange her hjemme aner.

- Egentlig er det vel ikke et naturlig land, men flere områder med sine skikker og lokale ledere. Fra en landsby til en annen kan det være helt forskjellig praksis og innstillinger. Et mål er å samle det afghanske folket bedre ved å styrke sentralkraften. Det er helt umulig å bygge opp landet uten en regjering som i utgangspunktet har tillit i befolkningen og som kan få vedtatt stasbudjetter og ha kontroll med det nasjonale politiet og forsvaret. Men dette kommer til å ta lang tid, med tanke på at en sentralkraft er noe fjernt for de fleste der nede. I august er det nytt valg, og da er også det en av utfordringene å få oppslutning om valget og å få en regjering med legitimitet i folket.

Respekterer lokale skikker

- Inntrykket mitt er at de norske soldatene er de flinkeste i klassen der nede, spesielt når det gjelder å respektere og hjelpe de lokale. De bidrar også med aktiv hjelp til de som trenger det. Når vi var der nede ble et norsk helikopter endt ut fra Meymaneh for å evakuere en skadet 4-år gammel gutt til akutt medisinsk hjelp. Både norske menige og offiserer slår meg som reflekterte i forhold til den jobben de gjør der nede. Det ble sagt av offiserene at Norge må innstille oss på å bli i Afghanistan i minst 10-15 år til. Det ser jeg meg helt enig i.

Av John Berg,
forsvarsanalytiker

Nytenkning i US Air Force

Den nye sjefen for US Air Force, general Norton A. Schwartz, har markert seg med en del grunnleggende nytenkning og synes å være adskillig mer på linje med forsvarsminister Robert Gates enn sin forgjenger general T. Michael Moseley. Moseley ble i fjor de facto sparket av Gates, som kritiserte hans og Secretary of the Air Force Michael Wynnes "next-war-itis", "nestekrigisme", prioriteringer.

Schwartz ønsker en mer balansert planlegging enn nestekrigismens prioritering av en mulig høyteknologisk fremtidskrig mot en "nesten supermakt" som eksempelvis Kina. Han ser et klart behov for å styrke USAFs evne til irregulær krigføring, som i Irak og Afghanistan, i joint kontekst. Her er ISR (Intelligence, Surveillance, Reconnaissance) viktig. I dag kan USAF klare 34 UAV (Unmanned Air Vehicle) orbits over en region. Schwartz har definert 50 som et mål i 2011, noe han karakteriserer som "a major commitment". Han har forpliktet seg til å støtte bakkestyrker med "whatever is needed, whatever it takes".

Schwartz har moderert USAFs hittil kompromissløse krav om 381 F-22 kampfly til ca. 240 (eksakt tall ennå ikke oppgitt per medio april), og forklarer dette med at "What was a low-risk number at 381 is a moderate-risk number now." Han har annonsert at det ikke vil komme flere kategoriske krav om at USAF mangler 20 milliarder dollar per år, men tilføyer at "we will certainly not be timid about making the case for what we think is needed." Schwartz vil ikke gjennomføre de planlagte personellkuttene fra 330.000 til 316.000 men tvert imot øke til 332.000. Behovet er imidlertid 350.000, ifølge Schwartz. Dette innser han at USAF ikke kan nå.

Schwartz synes å se for seg en bedre balanse mellom store og kostbare satellittsystemer og mindre satellitter for krigsteater overvåking. Han annonserer kritisk revurdering av "long-held beliefs, no matter how central to our ethos they may be."

Schwartz er første sjef i USAFs historie som ikke har fløyet jager- eller bombefly. Han har hovedsakelig fløyet C-130 Hercules, mye i gunship versjon for spesialstyrkene. (Air Force Magazine apr 09)

Silent Eagle mot JSF?

Boeing har lansert en ny F-15 versjon, F-15SE Silent Eagle, som en mulig konkurrent på eksportmarkedet mot Lockheed Martins F-35 JSF, og F-22 hvis denne superjageren blir klarert for eksport. Dette skriver Jane's Defence Weeklys korrespondent i Israel, Alon Ben-David. Silent Eagle får en grad av stealth bl.a. ved at de doble siderorsflatene er skrådd litt utover og ved at våpen vil kunne plasseres i CFT (Conformal Fuel Tank)-lignende rom. Disse kan alternere med vanlige CFT-er for ekstra fuel.

Boeing hevder at prisen på en F-15SE Silent Eagle blir ca. 100 millioner dollar, med en del utstyr, reservedeler og infrastruktur oppgradering. Boeing karakteriserer dette som "mye billigere" enn JSF og F-22. Som kjent hevder Lockheed Martin, uforpliktende, å ville selge 48 JSF til Norge for 18 milliarder kroner, med omtrent samme støtte, hvilket skulle bli ca. 57 millioner dollar per fly (med en kurs på kr. 6.60). Boeing synes også å holde muligheten åpen for salg av Silent Eagle til US Air Force.

Bulava revurderes

Russernes nye ubåtbaserte interkontinentale ballistiske missil, RSM-56 Bulava (NATO-bet. SS-NX-30), er nå under full revurdering etter å ha feilet i fem av ti testskytinger siden 2003.

Bulava er nyeste i rekken av Sovjetunionens og Russlands ubåtbaserte ballistiske missiler med atomstridshoder, tradisjonelt med den største konsentrasjonen i nordområdene og med Stillehavet som andre deployeringsområde. Bulava er planlagt å inngå i arsenalet i nordområdene i årtier fremover. Neste prøveskyting, og deretter to eller tre prøveskytinger, vil trolig avgjøre Bulavas skjebne. En beslutning kan bli tatt mot slutten av 2009.

LMG for USMC

US Marine Corps (USMC) er nå i sluttspurten i valg av nytt 5,56 mm lett maskingevær, som erstatning for M249 SAW (Squad Automatic Weapon, en versjon av FN Herstal Minimi). Blant de fire finalekandidatene er, i følge det som foreligger, en versjon av vår Heckler & Koch HK416 med 41,9 cm pipe. Den konkurrerer mot en versjon av FN SCAR (Special Combat Assault Rifle) og to Colt M16-baserte versjoner. Det nye våpenet skal veie maks 5,67 kg uten magasiner, sikter mv, med en målsetting på 4,76 kg. (Jane's International Defence Review mar 09)

Blackwater i Afghanistan

PMC (Private Military Company) Blackwater, som er kastet ut av Irak, har dukket opp i Afghanistan med to helikoptre for spesiell transport. Det er EP Aviation, et datterselskap av Blackwater Worldwide, som opererer helikoptrene.

Det dreier seg om to SA330J Puma maskiner som skal ha ankommet Afghanistan i november i fjor. Begge ble observert på Prestwick lufthavn i Skottland 12. november og ble transportert videre derfra med Antonov An-124 transportfly. Trolig brukes helikoptrene i transporter forbundet med risiko større enn det andre sivile helikopterselskaper som er hyret inn, som Evergreen Helicopters og Geo-Seis Helicopters, er villige til å påta seg.

Samtidig fortsetter Afghanistan jevnt og trutt oppbyggingen av sine egne flystyrker, ANAAC (Afghan National Army Air Corps). Siste anskaffelse er fire Antonov An-32 lette transportfly, kjøpt brukt via amerikansk FMS (Foreign Military Sales). (Air Force Monthly mar 09).

Prosjekt nytt

REDNINGSHELIKOP

Westland SeaKing i Luftforsvarets 330 skvadron har med sitt profesjonelle mannskap, i mange tiår kommet som "en reddende engel" for svært mange nødstilte.

Redningshelikopteret har med sin tilstedeværelse og tydelige signatur nærmest blitt et folkeeie. Derfor har også tv-serien om 330 skvadron og redningstjenesten blitt ett av de mest sette programmene på NRK. Bilde av SeaKing?

Av Einar Holst Clausen

De eldste SeaKingene har vært i tjeneste i over 35 år, og driftskostnadene øker nå sterkt, blant annet fordi deletilgangen blir stadig vanskeligere. Teknisk sjef på 330 skvadron, Ole Johan Kjeserud, sier til Offisersbladet at SeaKingen nå i gjennomsnitt må vedlikeholdes 14 timer for hver produserte flytime. Dette kan føre til redusert tilgjengelighet på helikoptrene, og har innvirkning på redningstjenestens beredskap. Allerede i 2002 bestemte Stortinget at SeaKingen skulle utfases i 2008. Slik ble det ikke, men Luftforsvaret har til nå planlagt med en fremtidig utfasing av dagens Sea King helikopter innen 2010. Mye tyder nå på at nytt redningshelikopter imidlertid ikke vil være på plass før nærmere 2014.

Kaptein og pilot ved 330-skvadronen på Sola utenfor Stavanger, Ivar Sangolt, har tidligere uttalt at SeaKingen har fått både avionikkoppdateringer og infrarødt kamera, men at de stadig eldre maskinene krever oftere og lengre vedlikehold, noe som bekreftes også av skvadronssjefen på 330, oberstløytnant Rolf Folland. Men skvadronssjefen har i media også presisert at det er viktig at det flyoperative ikke

overskygger de to andre viktige elementene i redningshelikoptertjenesten, nemlig det redningstekniske og det medisinske. Dette bekreftes også av generalinspektør i Luftforsvaret Stein E Nodeland, som i samtale med Offisersbladet, sier at Luftforsvaret nå støtter Justisdepartementet i arbeidet med å komme frem til et nytt redningshelikopter. Nodeland er også svært opptatt av at vi nå får en ryddig anskaffelsesprosess. Offisersbladet oppfatter situasjonen slik at personellet ved 330 skvadronen derfor er pålagt å ikke uttale seg om sterke preferanser, eller de enkelte kandidatene.

Under Stortingets behandling av St. Meld. Nr. 44 (2000-2001) jf Inst. S. Nr. 156 (2001-2002) om redningshelikoptertjenesten i fremtiden, ble Helikopterfaglig Forum (HF) opprettet av Justisdepartementet den 2. Oktober 2002, for å utrede nytt redningshelikopter. Arbeidet ble avsluttet den 21. mai 2003. HF utredet aktuelle kandidater til nytt redningshelikopter og anbefalte en oppdatert og spisset søk- og redningsrettet kravspesifikasjon. Kravdokumentet tok utgangspunkt i hele det norske redningsansvarsområdet, og ga anbefalinger til effektivitet, kapasitet og nødvendige tekniske krav, som er forutsatt å

skulle oppfylles samtidig. Kravene var den gang:

- * 25 nødstedte i overlevingsdrakter skal kunne tas ombord i ett løft, som et generelt krav.
- * Helikopteret skal kunne fly med 150 knop marsjhastighet i to timer (300 nm), som et generelt krav.
- * Helikopteret skal kunne ta minimum 4 bårpasienter, som et generelt krav.
- * Helikopter stasjonert på Longyearbyen, Banak og Bodø, bør kunne heise opp 25 nødstedte innen en radius på 300 nm.
- * Helikopter stasjonert på Longyearbyen, Banak og Bodø bør kunne heise opp 10 nødstedte innen en radius på 385 nm.
- * Helikoptre stasjonert på baser sør for Bodø bør kunne heise opp 25 nødstedte innen en radius på 240 nm.

HF presiserte også at en militær sertifisering av redningshelikoptrene innebærer at helikopteret kan ha militære tekniske løsninger som ikke er tilgjengelige på sivile helikoptre, og at slike løsninger kan være valg av militært utstyr for navigasjon, kommunikasjon (radio og link) og radar. Det som det snakkes om når det gjelder vurdering av militære spesifikasjoner er også egenbeskyttelse i forhold til terror. Men

TER

dette er ikke nødvendigvis førende for en total militær spesifisering.

Det har nemlig vært enkelte krefter som har hevdet at redningstjenesten burde opereres av sivile krefter, og ikke av Luftforsvaret. Men Stortingets vedtak om at Forsvaret skal være hovedoperatør av redningshelikoptertjenesten i fremtiden står fortsatt ved lag. Offisersbladet har vært i kontakt med tidligere jagerflyger, generalinspektør for Luftforsvaret og sjef FOHK, Tomas Colin Archer, fordi han hadde i sin tjenestetid klare meninger om redningstjenesten. Der fikk vi følgende korte kommentar:

"Redningstjenesten må drives av Forsvaret! Man skal ikke tjene penger på å redde liv! Dessuten er det NH-90 som bør velges pga operative og tekniske synergieffekter av å kunne operere én helikoptertype. Krav om å kunne operere ut over 300 nautiske mil er noe overdrevet, da erfaringene hittil sier oss at nesten alle redningsoppdrag foregår over land, og dessuten ofte med kun én til to nødstilte. Slik da også fjernsynsserien om 330 skvadron på NRK tydelig viser oss".

Helikopterfaglig Forum hadde et litt annet syn på enhetshelikoptertanken, og skrev følgende: *Parallelt med den politiske behandlingen av anskaffelse og krav til nye*

redningshelikoptre har Forsvaret arbeidet med "Prosjekt 7660 Enhetshelikopter". Dette ble avsluttet høsten 2001, gjennom "Nordic Standard Helicopter Program" (NSHP), som var et felles nordisk forsvarssamarbeide om anskaffelse av helikoptre. For Norges del ledet NSHP frem til en anskaffelse av 14 NH90 helikoptre til Kystvakt og nye fregatter. I forbindelse med NSHP prosessen, ble en fremtidig utfasing av dagens SeaKing redningshelikoptre tatt hensyn til. Dette foregikk på den måten at spesifikasjoner i forhold til redningstjeneste ble tatt inn i Norges samlede kravspesifisering for et enhetshelikopter, hvorefter det ble forhandlet frem en opsjon på 10 helikoptre av samme type, til bruk for redningshelikoptertjenesten".

Danskene trakk seg ut av prosjekt enhetshelikopter og kjøpte Agusta Westland EH 101 Merlin SAR. Justisdep kansellerte da også senere opsjonen på 10 NH-90 SAR.

NAWSARH-prosjektet

Etter at Helikopterfaglig Forum avsluttet sitt arbeid sommeren 2003, var det ikke mye fremgang i prosjektet med å anskaffe nytt redningshelikopter, før Justisdepartementet senhøsten 2007, lenge etter at de hadde kansellert

opsjonen på 10-12 NH-90, nedsatte et prosjekt kalt NAWSARH (Norwegian All Weather Search And Rescue Helicopter). Et prosjekt med representanter fra blant andre Justisdepartementet, Forsvarsdepartementet, Finansdepartementet, Helse og omsorgsdepartementet, næringslivet og fra redningstjenestens 330 skvadron. Frem til i dag har NAWSARH bearbeidet og forbedret kravsspesifikasjonene, innhentet informasjon/tilbud fra helikopterprodusenter, foretatt en mengde vurderinger, og vært på besøk og testfløyet kandidatene. Med seg har de derfor hatt et helt SeaKing crew fra 330 skvadron, som tross alt ser ut til å bli brukeren av de nye helikoptrene. Spennende er det også at Norge og Island nå samarbeider om anskaffelse av redningshelikopter. Island må klare seg selv, også med tanke på redningshelikoptre, etter at amerikanerne forlot Island i 2006. Store kystområder og like klimatiske forhold gjorde at Island koblet seg på Norges anskaffelsesprosess.

På NAWSARH sine offisielle sider, sier de at prosjektet skal ha valgt helikopter og skal skrive kontrakt innen juni 2010. Men onde tunger sier at statlige anskaffelser har en lei tendens til å ta lang tid, og at vi raskt kan få se konturene av nok en forsinkelse. >>>

En av disse blir Norges nye redningsheli

Eurocopter EC-725

Eurocopter EC-725 har to motorer og er den militære utgaven av EC-225. Kabinhøyden er 1,45 m og kabinvolumet er på 15,5 m³. Helikopterets største innvendige bredde er 1,80 m. På forespørsel til Eurocopter sin agent i Norge, Østnes as, får vi opplyst at EC-725 har plass til 25 nødstedte, i tillegg til crewet. Det sies ikke noe om bårestativ og SAR-konsoll må tas ut for å få plass til de

25 nødstedte. EC-725 produseres ikke med lasterampe, og vil heller ikke bli produsert med høyere kabin. Om ikke dette vil bli avgjørende, så kan det rent umiddelbart virke i disfavør i forhold til de andre kandidatene, som har ståhøyde og bedre arbeidsvilkår for crewet om bord, og spesielt for redningsmannen. Helikopteret har den minste kabinen av kandidatene. Det blir

riktig nok opplyst at kabinens utforming og inventar vil bli tilpasset og utformet basert på de krav som stilles. I dag er EC-725 SAR blant annet i bruk av Frankrike, i området ved den engelske kanal. Offisersbladet fikk dessverre ikke tid til en nærmere titt på verken EC-225 eller EC-725, men kan komme tilbake senere med flere bilder og utfyllende opplysninger hvis ønskelig.

NH Industries NH-90 (TTH)

NH Industries NH-90 (TTH) har to motorer, og kan leveres med både lav og høy kabin, kabinhøyden vil da være hhv. 1,58 og 1,83 m. Kabinvolum for høy utgave er ca 18 m³. Helikopterets største innvendige bredde er 2,25 m, men er 2,00 m ved gulvplanet. Helikopteret er foreløpig bare

planlagt produsert i militær versjon (militært register). Tas bårestativet bort vil det være plass til minst 25 nødstedte i kabinen. NH-90 leveres med lasterampe. Kystvakta og våre fregatter venter fortsatt på sine NH-90, som skulle vært levert for fire år siden. Offisersbladet har ved flere anledninger

sett NH-90, senest på Luftmaktseminaret på Luftkrigsskolen, der NH-90 var utstilt. Helikopteret har et moderne design, og skal ha det siste av teknologi. Det har praktiske løsninger med sidedører og lasteluke, men har en av de minste kabinene av kandidatene.

kopter:

Agusta Westland AW-101

Agusta Westland AW-101 har tre motorer og er i operativ drift i dag. Helikopteret kan fås i både sivil og militær versjon (sivilt og militært register). Kabinvolumet er ca 27 m³, kabinhøyden er 1,83 m. Største innvendige kabinbredde er 2,49 m, og innvendig bredde på golvplanet er 2,25 m. Helikopteret leveres i utgangspunktet med lasterampe, men finnes også i versjon uten rampe. Det er plass til minst 25 nødstedte selv når SAR-konsoll, bærer og ekstra drivstofftanker er installert.

Offisersbladet besøkte redningstjenestens 722 Eskadrille på Karup i Danmark, der de har operert med Agusta Westland EH-101 Merlin i over to år. I følge skvadronsjef major Lars "SUN" Thorngren, så er de meget fornøyd med helikopteret, selv om det har vært noen "innkjøringsproblemer" med små tekniske problemer. Dette har de riktignok, i samarbeid med Agusta Westlands mekanikere, ryddet opp i underveis. De har også laget et vedlikeholds- og planleggingsverktøy, som visualiserer alt vedlikehold flere år frem i tid. Noe som sørger for mer effektiv bruk av redningstjenestens helikopterflåte, og sikrer beredskapen. Danmark har valgt en

kombiløsning på sine helikoptre, der alle EH-101 maskinene i redningstjenesten er fullt ut militært utstyrt, og således også kan benyttes til troppetransport. Dette medfører da også en noe økt totalvekt. Redningstjenesten i Danmark er fullt drevet av det danske forsvar. EH-101 er det klart største om romsligste av kandidatene, men også det tyngste.

Skvadronssjef ved 722 eskadrille på Karup "SUN" Thorngren i kabinen til EH-101 Merlin fullt utrustet for redningsoppdrag og fortsatt med plass til 25 nødstedte. Foto: Øistein Stavdal Paulsen.

Sikorsky S-92

Sikorsky S-92 har to motorer, og kan leveres i både sivil og militær versjon (sivil og militær registrering). Kabinhøyden er 1,83 m, og kabinvolumet er ca 21 m³. Største innvendige bredde er 2,01 m, som også er bredden ved gulvet. Det er plass til minst 25 nødstedte i kabinen i tillegg til 4 besetningsmedlemmer, SAR-konsoll, bårestativ for 4 bårer, samt ekstra drivstofftanker. Helikopteret leveres med lasterampe. Offisersbladet fikk også anledningen til å se Sikorsky S-92 i tjeneste, nærmere bestemt Britisk redningstjeneste

på Shetland. Storbritannias redningstjeneste er drevet av Luftforsvaret og Marinen med sine SeaKinger. De har imidlertid satt bort redningstjenesten på Shetland og havområdene utenfor til et sivilt selskap, som i snart to år har operert med Sikorsky S-92. Både piloter og redningsmenn som Offisersbladet snakket med, er meget fornøyd med Sikorsky S-92. Små detaljer som at redningsmennene ønsker seg flere håndtak ved sidedøren som gjør det enklere for redningsmannen å komme seg inn med pasienten. De ønsket seg

også et sklisikkert gummiert gulv i hele kabinen. Dette er i følge Sikorsky noe som vil bli forbedret fortløpende i samarbeid med redningstjenesten. Storbritannia har forresten nå tatt en prinsipiell avgjørelse om å sivilisere hele redningstjenesten og dens 12 baser, dog med et visst antall crew fra Luftforsvaret og Marinen. Denne kontrakten vil bli inngått for en periode på over 30 år. Sikorsky er med sine gode ytelser, store kabin og moderne teknologi, er en av favorittene til å få anbudet som Storbritannias nye redningshelikopter.

Navair V-22 Osprey

Navair V-22 Osprey

har også to motorer, men de er monteret på vridbare vinger, slik at Ospreyen også kan flys som et tomotors propellfly. Fordelen kan være større fart ut til de nødstilte. Prosjektet V-22 Osprey er på mange måter et eksperiment, og har vært preget av store problemer med dette spesielle systemet. V-22 Osprey er på grunn av flere ulykker i det siste grunnet løse bolter og skruer, tatt ut av tjeneste fra USAs flyvåpen og marine. Kilder Offisersbladet har vært i kontakt med, sier at denne helikoptertypen er helt uegnet for den type redningsoppdrag vi har i Norge. Offisersbladet er av den oppfatning at dette i beste fall er en outsider, og går derfor ikke i detaljer om Osprey i denne artikkelen.

Da gjenstår det bare å håpe på at 330 skvadron og redningstjenesten så raskt som mulig får et redningshelikopter som oppfyller alle de krav som stilles. For vår redningstjeneste har fortjent det beste.

INDUSTRY AND MILITARY SUPPLIES

Vestre Strandgate 19B - N 4611 Kristiansand, Norway
P.O.Box 701 - N 4666 Kristiansand, Norway
Tel: +47 38 10 60 00
E-mail: oskar@oskar.no
Fax: +47 38 02 17 55

www.oskar.no

KA74 DEFENDER ALUMINIUM BOX - Meet every challenge -

Chosen by the Norwegian Armed Forces

Best choice for protection during transport and storage of valuable loads

Extremely strong construction

Low weight, high quality materials

Stackable, optimizes logistics

IP54 waterproof, colours of any choice

Customized sizes and interior

UN approved options

www.oskar.no

KC OSLO
interiør og profilering

Profilering
Firmagaver
Reklame artikler
Flagg & banner
Kontormøbler
Boligmøbler
Interiør

Lagertømming i BFO-shop

Store deler av lagerbeholdningen skal tømmes og vi tilbyr dere derfor svært fordelaktige priser på flere produkter. Her vil dere finne griller fra Weber, grillutstyr, hodelykter mm.

Så gå inn på www.bfo-nettbutikk.no og klikk på kampanje!!

Tilbudsperioden varer fra 11 mai og frem til 10 juni eller så langt varebeholdningen rekker.

Ønsker dere alle en riktig så god vår!!

Forhandler for:

CRAFT ::

Kontorcompaniet Oslo AS
Enebakkveien 304 A
1188 OSLO

www.kcoslo.no

T: 21 06 31 00
F: 21 06 31 01
firmapost@kcoslo.no

PRECISION PEOPLE TECHNOLOGY

“If a man is in need of rescue, an airplane can come in and throw flowers on him, and that’s just about all. But a direct lift aircraft could come in and save his life.”

Igor Sikorsky, 1967

Sikorsky S-92

DEN NYE GENERASJONEN REDNINGSHELIKOPTER

S-92 har siden 2007 operert i den britiske redningstjenesten, i dansk offshoretransport for Maersk Oil & Gas og i britisk sektor av Nordsjøen. Norsk Helikopter og CHC Helikopter Service har siden 2005 operert S-92 helikoptre for StatoilHydro, BP, Talisman og ConocoPhillips. Totalt er 30 maskiner levert i vårt nærområde og bare i Norden har 18 maskiner siden introduksjonen i 2005 fløyet over 70 000 flytimer - tilsvarende 18 millioner kilometer eller 440 ganger rundt jorden ved ekvator. Det gir et formidabelt erfaringsgrunnlag.

Det leveringsklare Sikorsky S-92 er en god kandidat også for den norske redningstjenesten - en moderne arvtaker til Sikorsky Westland Sea King.

Aircontactgruppen

REPRESENTANT FOR SIKORSKY AIRCRAFT CORPORATION

WWW.ACG.NO